

Sreda, 28. avgust 2002.
Svedok Džeki Roland (Jacky Rowland)
Svedok Ljirije Imeraj (Lirije Imeraj)
Svedok Adnan Merovci (Adnan Merovci)
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine Miloševiću, počnite sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka. Imate standardnih 45 minuta, ako su vam potrebni.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu, gospodine Mej (May). Pre nego što pređemo na pitanja, ja bih želeo da pogledamo traku ove svedokinje koju sam ja takođe primio. To je vaša traka, zar ne? Dao sam je tehničkoj kabini. Može li da bude puštena, molim vas?

SUDIJA MEJ: Da, pušćemo je.

(Video snimak)

Džeki Roland: "Ljudi su bili ubijeni u ovom prvom talasu bombardovanja, ali to nije bio kraj priče. Tutnjava bombardera se još uvek mogla čuti iznad naših glava dok smo brzo napuštali poprište. NATO je udario ponovo. Jasno je da nije bilo nikakve greške po pitanju mete. Tesan prolaz za bekstvo za nas, ali možda ne za zatvorske čuvare sa kojima smo ranije razgovarali. Džeki Roland (Jacky Rowland), Bi-Bi-Si

(BBC), vesti, Istok (Istog) na Kosovu." ... "Još jedan NATO bombarder je izbacio svoj tovar. Ovog puta meta je bio zatvor u severozapadnom delu Kosova. Napravili smo fotografije dok smo napuštali poprište napada. Samo trenutak ranije, bili smo u zatvoru, ispitujući štetu od prvog talasa bombardovanja. NATO je gađao tamnicu u 2.00, ispaljujući oko petnaest projektila u glavni kompleks, probijajući rupu na spoljnom zidu".

Istražni sudija: "Ovo je bio drugi put da je NATO napao ovaj zatvor. Ne mogu da nađem reči da opišem ono šta mislim".

Džeki Roland: "Srpski zvaničnici su insistirali da je ovo bila civilna meta. Oni su rekli da su u zatvorskim zgradama bili zatvoreni osuđeni lopovi, silovatelji i ostali kriminalci, ali ono šta je činilo zatvor u Istoku zanimljivim je to da su među njegovim zatvorenicima bili pripadnici Oslobođilačke vojske Kosova (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves). Zvaničnici su rekli da je tu bilo 1.000 zatvorenika. Zatvorenici su bili pušteni iz njihovih ćelija. Možete ih videti iza mene, postrojene uz zid. Neki od njih su bili ubijeni tokom NATO napada. Ostali su možda pobjegli. Otvarajući ćelije, stražari su mislili da će zatvorenicima dati više šanse za preživljavanje. Za mnoge se ova kocka nije isplatila. Zatvorski zvaničnici su rekli da je najmanje 19 ljudi bilo ubijeno u dva talasa današnjeg bombardovanja. Regionalni centar Priština (Prishtine) je takođe osetio efekte NATO intervencije, iako mnogo ranije. Ova šteta u centru grada bila je prouzrokovana nedeljama ranije. Do sada, ljudi koji su živeli u Prištini su ulazili u nelagodnu rutinu bombardovanja i trudili su se da nastave sa svojim svakodnevnim životom. Ovi ljudi su kosovski Albanci. Oni su molili srpske zvaničnike za nove identifikacione dokumente. Tako su, dok su izbeglicama koji su napuštali Kosovo dokumenti bili uništeni, ovde drugim Albancima izdavana nova dokumenta. Ovaj čovek kaže da je došao u Prištinu nakon napuštanja svog sela. On kaže da se ovde oseća sigurnim i da planira da ostane. Bez obzira na to, neki Albanci još uvek napuštaju Kosovo. Ovi ljudi su se uputili ka makedonskoj granici. Neki od njih su imali važeća dokumenta. Ostali su se nadali da će proći sa starim pasošima. Džeki Roland, BBC vesti, Priština".

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je dovoljno. Naime, ova reportaža je celovita, kao što vidite, vi ste je napravili krajem maja, koliko ja mogu da vidim, zbog toga što je ovo u Prištini usledilo posle događaja u Istoku. Da li je to tako?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja sam bila na Kosovu u drugoj polovini maja 1999. godine, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas zato što ovo šta vi dajete krajem maja zapravo... Zatim vi govorite o normalizovanju života u Prištini. Kraj maja je bio pred kraj rata, a mi ovde slušamo već šest meseci svedoke koji govore o tome da u Prištini u maju nekakva divlja srpska policija ide unaokolo i ubija ljude.

SUDIJA MEJ: Do sada ste već morali da znate da ovoj svedokinji ne možete da iznosite tvrdnje koje su izneli drugi svedoci. Ona o tome ne može da zna. Vi nju možete da pitate o tome šta je ona čula i videla lično. Ako vi želite da njoj iznesete tvrdnju da su stvari u Prištini bile normalne u maju, ako je to vaše pitanje, onda joj to recite direktno bez ubacivanja komentara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Gospođice Roland, na ovim vašim snimcima ne vidi se nigde nikakva policija koja puška ma tera ljude u autobuse, deportuje ih, tuče ih, juri po ulicama. Ja vidim da su ulice pune. Je li tako? Kakav je vaš utisak bio? Dakle, da li je vaš utisak isti ovakav kao što ga prikazujete u vašoj reportaži? Ljudi sede, razgovaraju, šetaju ulicom. Neki putuju. Neki čekaju da dobiju nove pasoše. Da li je tako bilo ili nije tako bilo?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, gospodine Miloševiću, ja mislim da ukoliko policajci odluče da tuku ljude ili da ih isteraju iz kuća, to neće da učine pred televizijskim kamerama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi u ovoj vašoj reportaži upotrebljavate izraz "srpski zvaničnici". Pretpostavljam da zvaničnici na bilo kojoj teritoriji predstavljaju vladu. Da li je vama poznato, s obzirom na to da ste tada bili u Prištini, da je Vlada Autonomne

Pokrajine Kosova i Metohije, Privremena vlada koju je imenovala Skupština Srbije, bila sastavljena od Albanaca, Srba, Turaka, Muslimana, Roma, Egipćana, što će reći od svih etničkih grupa koje žive na Kosovu i da su u toj vladi Srbi bili u manjini? Da li je vama poznata ta činjenica?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Pa prvo, gospodine Miloševiću, ne mislim da se zaista može reći da je Kosovo bilo autonomna pokrajina 1999. godine, jer ste pre nekoliko godina ukinuli takav status pokrajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se o tome ne raspravljamo. To što vi nazivate ukidanjem, piše u Ustavu Srbije da postoji Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija i Autonomna Pokrajina Vojvodina, sa oblicima teritorijalne autonomije. Ovo objašnjenje koje kaže da je to ukinuto, to je sastavni deo ove lažne optužnice. Ali da se sada vratimo na Istok. Od početka ove operacije koja se naziva, neadekvatno, "suđenje", da li ste vi možda imali priliku...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, dosta je takvih komentara. Ili ćete postavljati pravilna pitanja ili ćemo potpuno da vas zaustavimo. Imate li pitanja za ovu svedokinju, za razliku od iznošenja vaših komentara?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, imam pitanja.

SUDIJA MEJ: Onda ih postavite i to ukratko. I tako ćemo svi ovde brže da radimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dali ste mi 45 minuta, veoma velikodušno. Prema tome, pustite da ih iskoristim onako kako ja mislim da je potrebno.

SUDIJA MEJ: Zaustavićemo vas ukoliko ne budete ovde postupali u skladu sa pravilima. To je veoma jednostavan koncept i vi ga dobro znate. Molim vas da idete dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali prilike, gospođice Roland, da vidite u tom prenosu uvodno izlaganje ove lažne optužnice o događaju u zatvoru u Dubravi (Dubrave), gde su srpske vlasti okrivljene za ono šta ste vi snimili ovde, ono šta ste ovde videli, što će reći u odnosu na posledice vazdušnih udara NATO-a...

SUDIJA MEJ: To nije stvar za ovu svedokinju, ono šta je Tužilaštvo iznelo. To nije za ovu svedokinju. To nema nikakve veze sa njom. Sada je pitajte o tome šta je ona čula i videla. To vam je već bilo rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja je pitam upravo da li je čula i videla na svojoj televiziji i u prenosu ono šta je ovde ispričano o tom događaju, o kome ona daje svoju reportažu.

SUDIJA MEJ: Gledajte, vi sada ne ispitujete unakrsno, vi jednostavno držite govore. Ako ovu svedokinju ne budete pitali o tome šta je ona lično čula i videla za razliku od iznošenja komentara o Tužilaštvu, mi ćemo potpuno da vas zaustavimo. Imate li pitanja za ovu svedokinju, ne po pitanju Tužilaštva, već po pitanju njenog svedočenja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne, gospodine Mej. Recite mi, sada kada smo videli ovaj snimak, a ja vidim da to komentarišete u svojoj izjavi o događaju u zatvoru u Istoku, u čemu je značaj činjenice da ste videli jednog čoveka u civilnom odelu, verovatno policajca koji patrolira stazom unutar zatvora, sa puškom? U čemu je značaj te opaske i šta tu ima ne prirodno?

SUDIJA MEJ: Jeste li shvatili pitanje?

SVEDOK ROLAND: Ne baš.

SUDIJA MEJ: Šta ste mislili da kažete? Šta ste mislili da kažete? Morate jasnije da se izrazite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se navodi kao nekakav dokaz da je tu nešto neregularno učinjeno. Činjenica da jedan policajac koji patrolira stazom unutar zatvora ima civilno odelo... Kakve to ima veze sa bilo čime? Pitam u čemu je značaj toga?

SUDIJA MEJ: Dobro, hajde da preformulišemo to pitanje da bi imalo smisla. Koliko je vama poznato da li je činjenica da je policajac nosio civilnu odeću bila značajna? Pretpostavljam da je to onaj policajac koji je nosio pušku i pištolj. Možete li da mi kažete da li ste vi tada u tome videli neko značenje, gospođice Roland, ili ne?

SVEDOK ROLAND: Ja nisam bila u poziciji da znam da li je taj čovek bio policajac ili ne. On je jednostavno bio čovek obučen u civilnu odeću koji je nosio dva komada oružja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste napravili taj snimak, to je bilo tokom vaše druge posete, zatvor je već bio evakuisan. Da li je to tačno?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Netačno. Izveštaj u kome se vidi taj čovek obučen u civilnu odeću kako nosi oružje je napravljen prilikom moje prve posete zatvoru u petak 21. maja 1999. godine, a ne tokom moje druge posete zatvoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali tokom druge vaše posete, nije važno da li je to ili nešto drugo što ste snimili u pitanju, zatvor je već bio evakuisan. Je li tako?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Prilikom moje druge posete zatvoru, zatvor je izgledao napušteno i srpski zvaničnici u zatvoru rekli su nam da je zatvor evakuisan ranije tog dana, a taj dan je bio ponedeljak, 24. maj 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Videli smo na samom početku ove trake koja je maločas prikazana, kako kamermani TV ekipe beže, možda članovi vaše ekipe, ja ne znam ko je sve bio tamo.

Dakle, bombardovanje se ponovilo upravo u vreme dok ste vi pravili reportažu u zatvoru. Da li je to tačno?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da ste prilikom vaše druge posete videli da su još uvek na zemlji na nekim mestima oko zatvora ležala tela koja ste vi uočili i tokom vaše prve posete. Da li sam vas dobro shvatio?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: To je bila moja pretpostavka da su barem neki od leševa koje sam videla kako leže na zemlji u zatvoru, koji su bili pokriveni ćebadima, bili isti leševi koje sam zapazila prvog puta i da su oni ležali na istom mestu. Ja naravno ne mogu tačno sa sigurnošću da kažem da li su to bili novi leševi. To je bila moja pretpostavka da su to bili leševi od prvog bombardovanja koji su i dalje ležali na istom mestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je istraga koja je bila vođena od strane nadležnog istražnog sudije i tima nadležnog istražnog sudije Okružnog suda u Peći (Peje) bila prekidana zbog bombardovanja i da je ta istraga trajala nekoliko dana sa malim prekidima?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Pa treba imati na umu da sam ja videla istražnog sudiju tokom moje druge posete zatvoru i, prema tome, sve što mogu sa sigurnošću da kažem je da je taj čovek posetio zatvor najmanje dva puta, ta dva puta kada sam ga ja tamo videla i snimila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Dakle, vi pretpostavljate dok se ne završi istraga, bar onaj deo poprišta koji je tim istražnog sudije ostavio da stoji tako kako je zatečen u vreme događaja, što će reći u vreme bombardovanja kada se događaj desio? Da li vam je palo napamet da to što ste videli, da su u istom položaju bili isti leševi od pre nekoliko dana, da je to zato što sudija još nije obradio određene tačke u svojoj istrazi? On se još uvek nije pobrinuo za određene stvari, određene pojedince. Ili da li vi mislite da je za

to postojao neki drugi razlog? Da li je to logično da tako bude sve dok traje istraga?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Pa striktno govoreći o tome kako bi trebala da se odvija istraga, onda bi se moglo reći da bi bilo sasvim nepravedno da sudija i njegova ekipa dozvole grupi međunarodnih novinara da trčkaraju okolo po zatvoru. Normalno, kada se vodi istraga, policajci obično žele da mesto događaja zadrže netaknutim. Prema tome, sama činjenica da su nam dozvolili da trčkaramo okolo sa kamerama i da možda uništimo neke od dokaza, meni je sugerisala da oni očito nisu sledili proceduru koja se normalno očekivala da je obično treba slediti, ukoliko je to lice mesta pod policijskom istragom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Lice mesta je, kao što smo mogli da ustanovimo, bilo je nekoliko dana pod istragom. Da li vi njima zamerate što su vam dozvolili da uđete i snimate i vidite o čemu se radi i da na taj način ometete istragu?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Pa zar je zaista važno da li to meni smeta ili ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidim da upućujete kritičke primedbe čak i na činjenicu da su vas pustili da dođete da snimate. Molim vas recite mi je li ovo vaš članak ovde, piše: "Utorak, 18. maj 1999. godine, obavljeno u 21.23 GMT", odnosno u 22.23 UK, Džeki Roland iz Prištine." Pročitaću vam pa ćete reći... Pitaću vas nešto u vezi sa tim: "Mnoge raseljene izbeglice, kosovski Albanci..."

SUDIJA MEJ: Pre nego što to učinite, prvo da ustanovimo odakle je taj članak i da li ga svedokinja prepoznaje. Odakle ste ga vi dobili, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja upravo želim da ustanovim da li ga svedokinja prepoznaje.

SUDIJA MEJ: Gde je to bilo objavljeno? Moramo da imamo neku predstavu o čemu se tu radi, da li ona može to da prepozna ili ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Niste pažljivo slušali, upravo sam rekao utorak 18. maj 1999. godine, objavljeno u 21.23.

SUDIJA MEJ: Slušate moje pitanje. Gde je objavljen? U kojoj publikaciji vi kažete da se taj članak pojavio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Koliko ja razumem, gospodica Roland je novinarka BBC. Dakle, on se pojavio na BBC. Dakle, ja pitam da li je to njen tekst i ja joj ga čitam.

SUDIJA MEJ: Znači vi kažete, ako sam dobro shvatio, da je to bilo na BBC veb sajtu. Da li je to odakle ste ga dobili?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je publikovano, gospodine Mej, to znači pušteno na BBC 18. maja 1999. godine. Ja imam tekst pa hoću da je pitam, nemam traku. Upravo hoću to da ustanovim...

SUDIJA MEJ: Dobro, samo trenutak. Molim vas da pročitate to polako, imajte na umu prevodioce.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Džeki Roland u Prištini na Kosovu: "Mnogi raseljeni kosovski Albanci i izbeglice smestili su se u drugim delovima Kosova i to, kako kaže izveštaj, bez zastrašivanja od strane srpskih snaga bezbednosti. Ovi primeri su u jasnom kontrastu sa stalnim izveštajima od izbeglica koje su dolazile u Makedoniju i Albaniju o teškim kršenjima ljudskih prava na Kosovu. U selu Svetlje (Sveqel) na severnom Kosovu, stotine mladih Albanaca, mladića moglo se videti kako hodaju unaokolo ili sede na travi. Na početku kampanje bombardovanja NATO pakta, izbeglice su napustile svoje domove u regionu Podujeva (Podujeve). Policija je bila južno od Prištine gde je nekima od njih dozvoljeno da ostanu, a zatim, prema iskazima izbeglica, policija je otvorila koridor za njih kako bi ponovo mogli krenuti prema severu. Neki

od njih su došli da se odmore u Svetlje. Izbeglice kažu da su ih snage bezbednosti ostavile na miru iako su oni očito bili pobornici OVK-a u njihovim sredinama." Onda ovde postoji citat. "Policajci ovde dolaze samo da bi nam prodavali cigarete", kažu oni. "U međuvremenu, na jugu, mi nismo bili u stanju da pronađemo nikakve dokaze o desetinama hiljada izbeglica za koje je NATO tvrdio da su ih snage bezbednosti držale u blizini Uroševca (Ferizaj). Jedan kosovski Albanac nam je rekao da je on sa svojim konjem i kolima išao u grad svakog dana i da u tom području nije video veliki broj izbeglica. On i njegova porodica i dalje žive u tom selu, a Srbi žive u susednom selu. Ove priče su u velikom kontrastu sa svedočenjima o masakrima koje smo čuli od mnogih izbeglica koje su dolazile u Makedoniju i Albaniju (Albania) i one sugerišu daleko složeniju sliku pokreta izbeglica na Kosovu i ponašanja snaga bezbednosti". Da li je to vaš članak, gospođice Roland?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja ne mogu potvrditi sve reč po reč, ja ne znam kako to vi radite, gospodine Miloševiću, ali ja ne mogu da se setim tačno šta sam radila u utorak 18. maja 1999. godine, u 21.23 GMT. Međutim, ja prepoznajem uopšteni deo teksta i ja sam vam zahvalna što ste to pročitali Sudu, jer mislim da to predstavlja dobar primer kako je BBC bio objektivna, nepristrasna i imao senzibilitet da javlja o jednom sukobu koji je bio izuzetno komplikovan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je ovo vaš članak?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Kao što sam rekla, ja prepoznajem njegove delove, ali sada ne mogu da se zakunem da je svaka reč u tom članku tačna i moja. To sam već rekla, jer vi mene sada pitate o nečemu šta sam napisala pre više od tri godine. Da sam ja to sama skinula sa veb sajta BBC, onda bih se mogla zakleti da je to to. Budući da vi to meni prvi put čitate, ne možete da očekujete od mene da se setim svake reči koju sam napisala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Daću vam ga da ga pogledate, tako da ga sami možete videti.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Dobro, kao što sam rekla, gospodine Miloševiću, ja prepoznajem taj članak u celini i kažem da sam ponosna na njega zato jer mislim da on pokazuje da je BBC nepristrasan i objektivan i da uvek želi da ispriča sve strane neke priče i opiše kompleksnu situaciju. Hvala vam na publicitetu za BBC ovde.

SUDIJA MEJ: Neka svedokinja pogleda članak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođice Roland, to što ponekad kažete i nešto što je tačno ne znači da je sve o čemu BBC izveštava obavezno istina. Možda ste vi izuzetak, ko zna.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Je li to bilo pitanje, gospodine Miloševiću? Ja sada nisam čula pitanje, samo sam čula vašu izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete li molim vas, pogledati članak?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Kao što sam rekla, taj mi se članak čini poznatim. Čini mi se poznatim, ali pazite, protekle su tri i po godine. Da, to izgleda kao moj članak, to vam sada mogu reći. Ne mogu 100 posto da kažem da je svaka reč moja. Međutim, to izgleda kao moj članak, da.

SUDIJA MEJ: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste, dakle, bili na Kosovu, nešto od toga ste napisali u tom članku, nešto od toga ste dali u ovim izveštajima koje druga strana nije prikazala, ali su na trakama koje ste vi poslali. Da li smatrate da je, evo, na primer, u tom slučaju u kome ste vi bili svedok u zatvoru u Dubravi, da je agresor tu izvršio zločin bombardovanjem zatvora u kome ste sami rekli da je bilo 1.000 zatvorenika?

SUDIJA MEJ: Mišljenje svedokinje o ovome, čak i ako ga ima, je irelevantno. To je nešto šta ćemo mi morati da ustanovimo, tačnije šta se desilo u zatvoru u Dubravi. Svedokinja može da opiše

šta je ona videla i čula, ali zaključci koji će se izvesti iz toga su na Pretresnom veću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ona je videla zatvor u Dubravi, gospodine Mej i zbog toga je ja pitam da li ona može potvrditi da li je bombardovanje zatvora bilo zločin.

SUDIJA MEJ: Pitanje je irelevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Mej. Možete li mi, molim vas, reći, maločas ste pomenuli da ste bili na Kosovu u drugoj polovini maja. Da li je to jedini put da ste bili u Jugoslaviji?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam imala čast da posedujem novinarsku legitimaciju koju je potpisao vaš savezni sekretar za informacije, gospodin Goran Matić. Ja sam bila dopisnik BBC iz Beograda od oktobra 1998. godine do januara 2001. godine. Tokom tog perioda ja sam posetila Kosovo mnogo puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, u vreme tih vaših mnogobrojnih poseta, kako kažete, od koga ste dobijali informacije na tim lokacijama koje ste posećivali?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Da li sada govorimo konkretno o vremenu koje sam ja provela na Kosovu tokom NATO bombardovanja, ili govorimo o bilo kojoj poseti između oktobra 1998. i januara 2001. godine kada sam posećivala Kosovo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tokom celokupnog tog perioda kakva su vaša iskustva.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Veliki broj ljudi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za sve vreme. U redu.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Veliki broj ljudi, gospodine Miloševiću, kao što je vama verovatno poznato, novinari kontaktiraju svakog dana najrazličitije ljude, od vladinih ministara, do seljaka,

žena, dece, muškarca. Mi u BBC smo zainteresovani za to šta misle i obični ljudi o situacijama, isto koliko šta misle ministri i drugi zvaničnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li ste se na Kosovu bezbedno kretali?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Zavisilo je od konkretnog perioda. Bilo je trenutaka na Kosovu u jesen 1998. i proleće 1999. godine kada je bilo sukoba između srpskih snaga, policije i vojske i OVK i kada nije bilo baš najbezbednije za novinare da se kreću po teritoriji Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vam vlasti omogućile da se krećete gde god ste želeli ili su vas sprečavale da idete i pravite svoje izveštaje? Da li ste imali slobodu kretanja koju novinar očekuje?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Tokom prvog dela konflikta imali smo dosta veliku slobodu kretanja. Međutim, moram da kažem da u danima i poslednjim nedeljama pre NATO bombardovanja, su nas ograničavali da se krećemo na Kosovu, jer je kretanje bilo vrlo ograničeno od strane srpske policije i jugoslovenske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste izveštavali o stradanju srpskog i drugog nealbanskog stanovništva i Albanaca koji su ubijani od strane UČK? Da li ste o tome izveštavali?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Sigurno, gospodine Miloševiću. Kao što ste i sami videli mi imamo objektivno, izbalansirano i pošteno izveštavanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postoji jedna srpska narodna poslovice koja kaže "jedna lasta ne čini proleće", zato nemojte da generalizujete ovaj objektivni izveštaj sa uopštenim izveštavanjem BBC. A da li ste izveštavali o napadima od strane UČK?

SUDIJA MEJ: Da li biste hteli da date svoj komentar o tome, gospođice Roland? Komentar o tome da jedna lasta ne čini proleće prema srpskoj poslovice i da prokomentarišete sugestiju da pokušavate da generalizujete stvari na osnovu jednog objektivnog izveštaja. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK ROLAND: Ne, žao mi je. Ja zaista u potpunosti ne razumem pitanje.

SUDIJA MEJ: Ono šta vam je optuženi rekao je da BBC izveštaji nisu bili obavezno uvek objektivni. To što postoji jedan objektivni izveštaj ne znači da BBC nepristrasno i objektivno izveštava uopšte. Pošto je ova tvrdnja izneta, možda biste želeli da je prokomentarišete.

SVEDOK ROLAND: Ja se veoma ponosim svojim izveštajima iz bivše Jugoslavije, iz Bosne, Makedonije i Savezne Republike Jugoslavije, kakva je ona bila tada, uključujući Srbiju i pokrajinu Kosovo. I ja mislim da svako ko me je poznao u Jugoslaviji u to vreme, uključujući Srbe na Kosovu, može da kaže da sam ja bila jedna od najpoštenijih i najobjektivnijih reportera koje su oni poznavali. Na primer, nekoliko dana pre bombardovanja NATO, pre nego što je ono počelo, pojavio se jedan izveštaj na radiju koji je objavljen u dnevnom programu Radio 4 BBC-a gde sam se ja bavila pitanjem satanizacije Srba. Ja sam u svom izveštaju uzela intervju od raznih ljudi među Srbima, o tome šta oni misle.

SUDIJA ROBINSON: Gospođice Roland, koliko ja vidim, ovde se ne osporava vaša lična objektivnost. Naprotiv, pita se da li vaša lična objektivnost može da se protumači kao opšta objektivnost za BBC? To je ono šta ja mislim da biste vi trebali da prokomentarišete, ukoliko je to značajno.

SVEDOK ROLAND: To da. Ne znam koliko to ima značaja, ali vrlo mi je drago što mogu da kažem da BBC ima možda najbolju reputaciju i najbolje izveštavanje u smislu objektivnosti u celom

svetu i htela bih da kažem da je tokom kampanje bombardovanja NATO, gospodine Miloševiću, kao što znate, britanska vlada veoma oštro kritikovala izveštavanje BBC-a. I mislim da su nas u jednom trenutku optužili da smo, zapravo, beogradska kompanija, a ne britanska. Oni su smatrali da su neka od naših emitovanja, posebno neki televizijski izveštaji koje je napravio moj stariji kolega gospodin Džon Simpson (John Simpson), bila previše naklonjena jugoslovenskom stanovištu. Tako da mislim da je sve to zaista neki dokaz, ukoliko je potreban dokaz, da je BBC izuzetno objektivna i odgovorna javna kompanija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste rekli da se ponosite svojim izveštajima. Što se tiče ovoga šta smo ovde videli, imate osnova za to, nesumnjivo. To vam se mora priznati. Druge, na žalost, nisam gledao. A recite da li ste izveštavali, osim ovoga u Istoku, o drugim posledicama NATO bombardovanja? Da li ste na primer obilazili mesta i gradove širom Jugoslavije koje je bombardovao NATO, civilne ciljeve, bolnice, škole, autobuse, vozove u pokretu, kolone civila, ljude na mostovima? Da li ste izveštavali o svemu tome, gospođice Roland?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Jesam, i ja lično i moje kolege. Treba da kažem da je u to vreme u Jugoslaviji bilo tri izveštača iz BBC-a: Džon Simpson, Majkl Vilijams (Michael Williams) i ja. Nas troje smo široko izveštavali o najrazličitijim objektima koji su pogodeni NATO bombama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u svojoj izjavi da ste davali mnogo više izveštaja i snimali mnogo više materijala od onoga što je emitovano. Da li mislite da je u izboru onoga šta je emitovano umanjena objektivnost onoga šta ste izveštavali i snimali?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja lično vrlo sumnjam u to. Moram reći da nije kameraman BBC-a snimao sav taj materijal, već snimatelj televizije "Antena". Srpske vlasti su bile raspoložnije prema grčkim novinarima na Kosovu u to vreme nego prema drugim novinarima i ja sam pomalo bila izuzetak u tom smislu. Sa tehničke tačke gledišta, tehnički materijal su snimali Grci, onda

su nam ljubazno davali taj materijal i ja bih onda ozvučila traku koja bi na kaseti bila odneta automobilom do makedonske granice gde su naši novinari preuzimali traku sa druge strane granice, tako da smo imali video traku i dodatno ozvučavanje. I to bi sve montirao neko u Skoplju, u Makedoniji. Ja očigledno nisam mogla da budem tamo zbog toga što nisam bila slobodna da se šetam unutar i izvan Kosova u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u svojoj izjavi da ste u nekoliko navrata dobijali informacije od, kako vi kažete, srpskog Medija centra u Prištini koji vam je bio poznat kao nezavisan medijski izvor. To govorite na drugoj strani vaše izjave, pretpostavljam da se toga sećate. Da li vam je taj medija centar davao tačne informacije?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja sam imala veliko poštovanje u srpskom Medija centru, mada ga ja tako ne zovem. Ja ga zovem Medija centar. Mislim da je taj pridev "srpski" bio dodat u izjavi kako ne bi došlo do bilo kakve zabune. Medija centrom su upravljali gospodin Miki Mihajlović i gospodin Radovan Urošević i mislim da su oni odlično radili na prikupljanju i proveravanju informacija, tako da su informacije koje smo dobijali od njih uglavnom bile tačne, ali nisu uvek bile potpune. Oni su radili sve šta su mogli da provere tačnost nekih informacija iz njihovih izvora u Vojsci Jugoslavije i MUP-u, ali ja ne bih mogla da se obraćam Medija centru da tražim informacije o stvarima koje su se dešavale na albanskoj strani, na strani kosovskih Albanaca. Morali bismo da se obratimo drugim izvorima uključujući KiC, "Kosovskom informacionom centru", kako bih dobila druge informacije i kompletirala informaciju koju bih dobila iz Medija centra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Vratimo se na zatvor. Da li znate da se u samom zatvoru pre bombardovanja i, dakle, za vreme tog događaja, nije nalazila nikakva vojna jedinica ili naoružanje i da nijedan vojni objekat nije bio stacioniran, niti je bilo

kakva vojna jedinica bila stacionirana u zatvoru? Da li vam je to poznato?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja stvarno nisam mogla da znam kakva je bila situacija u zatvoru pre moje posete, zbog toga što sam prvi put uopšte čula za zatvor u Dubravi u Istoku onda kada smo otišli tamo tog petka, 21. maja 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama bilo jasno da je reč o civilnom objektu, s obzirom na to da je gađan zatvor?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja stvarno nisam imala načina da znam zasigurno u koje svrhe je zatvor korišćen u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U koje svrhe zatvor može da bude korišćen nego kao zatvor?

SUDIJA MEJ: To je pitanje o kom može da se raspravlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste tada videli ili su vas informisali o tome da je prilikom bombardovanja poginuo i zamenik upravnika zatvora, on je bio Albanac, da su teško povređeni bili neki stražari, stražarke, radnici zatvora i tako dalje, kao i zatvorenici? Da li ste o tome tada bili obavešteni?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Jesam i to sam uključila u svoj izveštaj za radio koji sam podnela tog petka, 21. maja 1999. godine. To možete da nađete na internetu. Takođe su mi službenici zatvora rekli da su od bombardovanja NATO poginuli i zatvorenici i stražari i drugi službenici zatvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li kod vas, gospođice Roland, postoji neka sumnja da su ti zatvorenici poginuli od NATO bombi? Da li postoji neka mogućnost da su mogli poginuti od nečeg drugog?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ako govorimo o mojoj drugoj poseti u ponedeljak 24. maja 1999. godine, imam prilično jake

sumnje u to da su baš svi zatvorenici poginuli od NATO bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas dobro razumeo. Nemate sumnje, dakle, da su poginuli od NATO bombardovanja ili imate sumnje da su poginuli od NATO bombardovanja?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ovo zadnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na čemu zasnivate sumnju da su mogli da poginu od nečega drugog nego od bombardovanja? Posle bombardovanja vidite mrtve ljude, od čega drugog su mogli poginuti?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Verujem da su neki od njih zaista poginuli od NATO bombi. Međutim, po mojoj oceni, neki od njih možda i nisu poginuli od bombi, a to kažem zbog izgleda leševa. Ako neko pogine od bombe, ja bih očekivala da se na lešu vide neke povrede koje se uklapaju sa takvim načinom smrti. Na primer, dok ja sada gledam vas, gospodine Miloševiću, mogu da vidim da vi imate obe svoje ruke, vidim vaše crte lica, vidim da vaše telo nije povređeno. Kad bi vas udarila bomba, ne daj bože, mogla bih na vašem telu da primetim znake da ste zaista na taj način poginuli. Da je to bio uzrok smrti onih leševa koje sam videla u drugom izveštaju, prilikom druge posete, a ti leševi čak i nisu prikazani u drugom izveštaju, to su tela koja su bila naslagana u sobi, sobi koja zapravo uopšte nije bila oštećena bombardovanjem, tako da imam ozbiljne sumnje da su ti zatvorenici bili pobijeni kao neposredan rezultat NATO bombi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su bili sakupljeni tamo, u to nema sumnje. Ali da li je vama poznato da je najveći deo ljudi prilikom bombardovanja poginuo od strane "blast efekta", odnosno "udarnog dejstva", da tela nisu raskomadana, njihovi udovi nisu raskidani, niti njihove glave, nego jednostavno dođe do smrti zbog takvog udara.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Tela u toj sobi, koliko se sećam, nisu bila pokrivena prašinom ili krečom sa zidova, što bi se desilo

u slučaju udara. Ja se ne sećam da su oni bili time pokriveni. Žao mi je što ja nisam forenzičar, gospodine Miloševiću. Ja sam novinarka i ja sam zaključila kao posmatrač koji nije stručnjak da to nije uzrok njihove smrti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste upoznati sa činjenicom da u zvaničnom izveštaju upravo tog istražnog sudije sa kojim ste vi razgovarali stoji da su iz ruševina izvučena 93 leša? Doduše, taj izveštaj je završen nakon vaše druge posete, koliko ja se sećam tih datuma. Juče smo to gledali, ali u njemu piše da su iz ruševina izvučena 93 leša iz zatvora.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja ne znam za taj izveštaj, gospodine Miloševiću i moram da kažem da su me vaše vlasti izbacile sa teritorije Jugoslavije nekoliko dana pošto sam taj izveštaj podnela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li biste hteli da ga pogledate? Ja sam juče dao fotografije zatvora. Da li biste vi hteli da pogledate, ne sve fotografije, nego samo fotografije na kojima su poginuli zatvorenici? Fotografije su napravljene u zatvoru posle bombardovanja. Da li bi gospođica Roland želela da ih pogleda?

SUDIJA MEJ: Pokažite svedokinji fotografije. Gospodine Miloševiću, vaše vreme je skoro isteklo. Svedokinja može da pogleda fotografije i možete sa tim u vezi s tim da postavite par pitanja, ako želite. Da. Šta želite da pitate svedokinju u vezi sa fotografijama?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li zapažate da tu nije bilo raskomadanih tela, ali da su ti ljudi očigledno poginuli od bombardovanja?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Rekla bih da su neki od njih u prilično lošem stanju, gospodine Miloševiću. Ovaj čovek ovde meni izgleda poprilično raskomadan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da ste prilikom vaše druge posete utvrdili da je zatvor bio gotovo savršen sa zemljom?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Nije bio savršen sa zemljom, gospodine Miloševiću. Ne treba preterivati. Zgrade su još stajale na svom mestu. Do vremena moje druge posete bombardovanja zgrada je bilo jako oštećena, oštećenja na zgradama su bila znatna.

SUDIJA MEJ: Da. Iskoristili ste i više vremena nego što ste imali. Imate pravo na još jedno pitanje, ako želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da su organi vlasti nastavili sa istragom i 25. maja i da su oni takođe fotografisali i takođe skicirali mesto događaja? Spoljašnji pregled žrtava je bio urađen od strane lekara, hirurga bolnice u Peći. Uzeti su otisci prstiju i ostale istražne radnje su bile izvedene i sve to je snimljeno kamerom i nalazi se u dokumentaciji Okružnog suda u Peći?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ne znam. Nisu mi poznati detalji te istrage, jer, kao što sam rekla, gospodine Miloševiću, vaše vlasti su, na žalost, odlučile da me izbace odmah pošto sam podnela izveštaj koji smo videli. Da nije bilo tako, ja bih vrlo rado izveštavala o događajima u zatvoru u Istoku.

SUDIJA MEJ: U redu. Sada ste stvarno iskoristili svoje vreme. Da li prijatelji suda imaju neko pitanje?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časne sudije. Samo nekoliko pitanja za vas, gospođice Roland. Gledajući ono šta ste snimili, nisam video na snimcima da ima tenkova bilo u zatvoru, bilo ispred zatvora. Da li je postojao tenk ili da li je bilo bilo kakvih tenkova ispred zatvora, ili unutar zatvorskog kompleksa?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ne sećam se da je bilo bilo kakvih tenkova unutar zatvorskog kruga ili izvan njega, bar onih dana kada sam ja bila tamo. Ne sećam se da ih je bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li ih je bilo ispred zatvora? Da li je bilo bilo kakvih uništenih tenkova ili topova ili da li su oni bili neoštećeni? Da li ste vi to videli i da li ste vi to, možda, snimili?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Kao što sam rekla, ne sećam se da sam videla neke tenkove ili ne. Znače, prošle su tri i po godine od tada. Na onom snimku nismo videli nikakve tenkove, ali, žao mi je, stvarno se ne sećam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Možda vi niste videli sve, ali ja bih voleo da znam o zidu koji je okruživao zatvor. Da li je on na nekom mestu bio oštećen? I ako jeste i ako ste vi to videli, možete li nam, molim vas, reći do koje mere je bio oštećen?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Dakle, videli smo slike i na fotografijama koje je gospodin Milošević obezbedio i na video snimcima. Jedan deo zida oko zatvora je bio veoma oštećen. Nedostajalo je otprilike dva ili tri metra tog zida koji je bio raznet, i postojao je takođe krater na zemlji ispod zida. Dakle, zid je bio raznet i postojao je krater u zemlji.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I takođe ovo: vi ste rekli u svojoj izjavi i to se nalazi na trećoj stranici engleske verzije, vi ste rekli ovde da ste drugi put kada ste posetili zatvor videli otprilike 44 tela ljudi koji su izgubili život i da su oni uglavnom bili pokriveni ćebadima. To znači da vi niste mogli da vidite njihova tela, da li je to tačno?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Tako je. To je tačno. Kao što sam objasnila u svojoj izjavi, mi nismo imali puno vremena da se krećemo po zatvoru i da pregledamo pojedinačno tela. Ja sam samo brojala ona tela koja su bila pokrivena ćebadima.

prevodioci: Mikrofon, molim vas, za gospodina Tapušковиća.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U zgradi bilo je na gomili 25 leševa, da li je to tačno? I onda ste vi dodali da su tela

izgledala cela, odnosno nisu izgledala kao da su bila razneta eksplozijom. Dakle, na njihovim telima nije bilo nikakvih spoljnih povreda; da li je to tako?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Koliko sam ja mogla da vidim, da. To je tačno, da, koliko sam ja mogla da vidim.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala vam.

SUDIJA KVON: Gospođice Roland, vi ste rekli da imate jake sumnje u vezi sa tim da li su svi leševi ubijeni tokom bombardovanja. Međutim, vi to niste izneli u vašoj izjavi. Zašto je to tako, jer to bi bio jedan veoma važan aspekt?

SVEDOK ROLAND: O kojoj izjavi govorite?

SUDIJA KVON: Govorim o izjavi koju ste dali Tužilaštvu.

SVEDOK ROLAND: Pa mislim da sam rekla nešto slično. Samo trenutak...

SUDIJA KVON: Spomenuli ste da su ti leševi možda doneti u tu prostoriju, ali vi niste govorili o tome da li su oni izgubili život od bombe ili ne.

SVEDOK ROLAND: Da, to nije tu. Pa ja samo mogu da kažem kada je reč o mojim televizijskim izveštajima u to vreme, da sam ja tada samo mogla da postavljam niz pitanja. Nije bilo jasno kako su ti ljudi izgubili život. Moram da vam kažem da su nas srpske vlasti u to vreme cenzurisale i bez obzira na to što sam jako dobro pazila šta govorim, dva dana kasnije su me izbacili iz zemlje.

SUDIJA KVON: U redu. Možete li da nam kažete nešto više o vašem proterivanju? Zašto je došlo do toga? Da li je to bilo zbog vašeg izveštaja?

SVEDOK ROLAND: Pa oni mi nikada nisu davali razloge zbog čega me proteruju, iako su me više puta proterivali. Obično vam ne daju razloge. Jednostavno odete u odeljenje za strance u policiji da obnovite vizu, a to je bio kompleksan postupak koji je trebalo da radite svake nedelje i onda bi vam rekli da vaša viza neće da se produži te nedelje i da imate 24 sata da napustite zemlju. To se dogodilo više puta.

SUDIJA KVON: Da li ste u jednom trenutku u nekoj kasnijoj fazi čuli za masakr koji se, kako se tvrdi, dogodio između vaše dve posete zatvoru u Dubravi?

SVEDOK ROLAND: Čula sam za to kasnije, mislim da je to bilo u avgustu 1999. godine kada sam se vratila u Beograd. Jugoslovenske vlasti su zaključile da je prikladno da se vratim i nastavim da radim u Beogradu. Čula sam za to, a više mojih kolega je stupilo sa mnom u kontakt. To su ljudi koji su bili na Kosovu u to vreme, dakle nakon što su NATO snage počele da dolaze na Kosovo, nakon povlačenja jugoslovenske vojske i srpske policije. Izvestan broj mojih kolega je stupio sa mnom u kontakt da mi kažu nešto o tim plitkim grobnicama koje su pronađene i da je u toku istraga. Oni su tražili od mene da im opišem čega se tačno sećam iz mojih poseta zatvoru "Dubrava" u maju, baš kao što to sada ovde radim.

SUDIJA KVON: Da li ste napravili neki izveštaj u pogledu tog incidenta?.

SVEDOK ROLAND: Mislite u avgustu?

SUDIJA KVON: Da.

SVEDOK ROLAND: Ne, nisam. Jedna od mojih kolegica, Ola Gerin (Ola Gerin) je to učinila. Ona je bila jedna od televizijskih izveštača koja je bila na Kosovu u avgustu 1999. godine. Ja sam

tada bila u Beogradu. Taj sam period provela u drugim delovima Srbije, a ne u pokrajini Kosovo.

SUDIJA KVN: Da li biste mogli da nam kažete vaše mišljenje ili procenu o tome šta se dogodilo u vezi sa tim navodnim masakrom za koji se tvrdi da se dogodio, ako možete?

SVEDOK ROLAND: Pa ja nemam dovoljno podataka da to zaista učinim. Bojim se da mogu da govorim samo o onome šta sam videla u zatvoru "Dubrava", a to sam već prilično detaljno opisala.

SUDIJA KVN: Hvala vam.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imam nekoliko pitanja za vas. Čovek u zelenoj civilnoj odeći sa "Kalašnjikovim" (Kalashnikov) i pištoljem u prvom vašem izveštaju, da li su njega drugi ljudi koji su bili u zatvoru i koji su nosili uniformu, na bilo koji način ometali?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Moram da kažem da se uopšte ne sećam šta je taj čovek radio. On se pojavljuje na mom televizijskom snimku, ali ja nemam nikakvih ličnih sećanja o bilo čemu šta je on radio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi je sa vama govorio o jednom izveštaju za koji se kaže da je vaš i kog ste vi delimično prepoznali i vi tamo spominjete svedočenja o masakrima koje su dale izbeglice u Makedoniji i Albaniji. Da li ste vi lično razgovarali sa tim izbeglicama?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Nisam bila u stanju da razgovaram sa izbeglicama u Makedoniji i Albaniji zbog toga jer sam ja bila na Kosovu i u drugim delovima Srbije u to vreme. Međutim, mnogo mojih kolega iz BBC veoma detaljno su razgovarali sa tim preživelimima i mislim da su svi veoma dobro upoznati sa tim televizijskim izveštajima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste opisali Medija centar i rekli ste kako je on bio nezavisan. Takođe ste objasnili da, ako ste hteli da čujete Albance, morali ste da idete na neko drugo mesto. Da li je taj Medija centar bio lojalan i na neki način vezan za jednu stranu, bez obzira na to koliko je pažljivo proveravao svoje činjenice?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Bilo je sasvim jasno da su gospođa Miki Mihajlović i Radovan Urošević bili tamo da prezentiraju i odbrane svoje stavove i poglede i da odbrane poziciju srpskog naroda. Naravno, oni jesu imali svoj stav. Međutim, ja sam smatrala da su oni svoj posao obavili na pravičan i iskren način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mišljenje koje ste vi ovde danas izneli o leševima koje ste videli na gomili, za razliku od onih leševa koje ste videli ranije, da li je to mišljenje koje ste uvek imali? Da ili ne?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Da, uvek sam imala to mišljenje, od trenutka kada sam ih videla.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sudija Kvon (Kwon) vas je pitao nešto o vašoj izjavi. Vi ste smatrali da je njegovo pitanje, pitanje koje se odnosi na vaš izveštaj... Možda vas je on pitao nešto o vašem snimku... Dobro, to sad nije važno. Vi ste, znači, u toj izjavi izneli sve činjenice na koje ste naišli, da su tela bila netaknuta i da nisu izgledala kao razneti u eksploziji i tako dalje. Vi niste izneli svoje mišljenje u pogledu ovoga. Da li je vaša izjava bila činjenična izjava?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Namera je bila da to bude izjava o objektivno posmatranim činjenicama, a ne da to budu moji laički zaključci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to vas je optuženi pitao i danas.

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mnogo vam hvala. Da li ste na tim leševima videli bilo šta šta bi upućivalo na to da su oni izgubili život u bombardovanju?

SVEDOK ROLAND – ODGOVOR: Ja jesam videla i toga se jako dobro sećam i to me jako uznemirilo, činjenica da su zbog nekog razloga njihove pantalone bile spuštene sve do kolena i da se video njihov donji veš. To je bilo jako čudno i prilično uznemiravajuće.

TUŽILAC NAJS: Da. Hvala vam mnogo.

SUDIJA MEJ: Gospođice Roland, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodnim sudom. Sada možete da idete.

SVEDOK ROLAND: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: A sada bih želeo da se pozabavim nekim administrativnim stvarima. Sa dvema stvarima treba da se pozabavimo. Prva stvar se tiče sledećeg svedoka, gospođe Imeraj (Lirije Imeraj).

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Ona svedoči o novoj temi i zbog toga treba da svedoči uživo, ali, naravno, imajući u vidu okolnosti, to mora da se učini na jedan prikladan način.

TUŽILAC NAJS: Ja ću to da učinim na način za koji smatram da je prikladan. Mislim da će da bude u redu da ja postavljam pitanja o onim temama za koja mogu.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Moram da kažem da postoji video snimak tih tela. Treba imati u vidu da optuženi negira da se to sve uopšte dogodilo, a mi imamo video snimak te porodice. To je jedan prilično uznemiravajući video snimak. Svedokinja je taj snimak videla i ona želi da ga i vi vidite. Mi ćemo da ga pokažemo na kraju i to u jednoj skraćenoj formi. Jedan od naših istražitelja će da bude u tehničkoj

kabini i on će da uputi tehničare koji delovi mogu da se preskoče ukoliko vi to prihvatite.

SUDIJA MEJ: Da. Druga stvar sa kojom bih želeo da se pozabavim tiče se izveštaja o zdravlju optuženog koji smo primili. Nadam se da je taj izveštaj videlo i Tužilaštvo i strane u sudnici. Izveštaj je zaveden. Međutim, smatram da je prikladno da se sada osvrnem na to. Dobili smo kardiološki izveštaj o visokom krvnom pritisku optuženog. Doktor savetuje da se optuženom omoguće dovoljni periodi za odmaranje i to zbog visokog krvnog pritiska i da to bude uključeno u sudski proces. Doktor preporučuje četiri uzastopna dana odmora svake dve nedelje suđenja. To je savet za koji smatramo da ne treba da bude bukvalno praćen, već kako to budu nalagale okolnosti. Mi ćemo ove nedelje da razmotrimo to pitanje i ustanovimo odgovarajući program koji će u onoj meri u kojoj je to moguće maksimalno da uključi ovaj savet. Mi ćemo, dakle, da zasedamo ove i sledeće nedelje i treće nedelje ukoliko to bude potrebno, kako bismo pokušali da završimo ovaj deo izvođenja dokaza Tužilaštva i razmotrićemo da li će da bude potrebno da napravimo pauzu tokom treće nedelje. Mi treba da razmotrimo, kao što bi to trebalo da učine sve strane, opšti učinak na celinu suđenja u pogledu ovog novog stanja stvari i napretka koji može da bude učinjen. Da.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, dozvolite mi da odgovorim sada na to sa sledećim opservacijama. Ako su moji proračuni tačni i ukoliko preostali svedoci zauzmu manje, a ne više vremena ove nedelje, ali ja nisam uvek veoma precizan, možda sam previše optimista, ali ipak moj proračun je da možda onda uopšte neće ni da treba ta treća nedelja. Naravno, postojaće još neki preostali svedoci, neka preostala nerešena pitanja i ja ću vam do početka sledeće nedelje da priprelim jedan pisani dokument u kom će da bude opisana situacija sa svim preostalim svedocima. Nešto će tu možda da bude *ex parte*, ali dobro, videćemo kako će to da ide. Prema tome, ja sam optimista i smatram da ćemo možda moći da

završimo do petka sledeće nedelje. A sada, mogu li da pozovem gospođu Imeraj?

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li reagovati na ovo šta smo upravo čuli?

SUDIJA MEJ: Da, izvolite kratko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, sasvim kratko. Prvo želim da još jednom naglasim da nikakve preglede nisam tražio i da uopšte od vas ništa nisam tražio. To je jedno. Drugo, u vezi sa ovim šta kaže gospodin Najs, što ću ja da osporavam i sa onim šta neću da osporavam, on o tome ne zna ništa. Juče je gospodin Najs ovde objašnjavao kako ja osporavam da li je neko mrtav ili nije. Ne radi se o tome da se osporava da li je neko mrtav ili nije, nego se osporava kako je taj što je mrtav postao mrtav. Ja osporavam sledeće i tvrdim da i svako to može videti, i svako u Jugoslaviji zna o tome da nije bilo nijednog oficira niti jedinice vojske i policije koja bi izvršila egzekuciju. Dakle, to je ono šta ja osporavam. Ja osporavam egzekuciju, a da li je neko napravio spisak...

SUDIJA MEJ: Vrlo dobro. Ovo nije prilika da se iznosi vaša odbrana na ovakav način. Vi ste nam rekli šta ste hteli. Sada ja sam siguran da ćete da imate na umu sa ovom sledećom svedokinjom okolnosti i uzeti ih u obzir kada je budete unakrsno ispitivali. Da. Mi ćemo da pozovemo...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Što se tiče sledeće svedokinje, želim da stavim jedan načelan prigovor. Ja ne tražim, ja ne zahtevam, ja vas ne molim za bilo šta, ja samo tražim od vas da zaustavite sledeću praksu: sinoć, oko 18.00, ili negde oko tog vremena, moj saradnik, gospodin Ognjanović, pozvan je telefonom da bude upoznat da za tu svedokinju postoji dodatak, ispravka njenog svedočenja i da postoji 18 tačaka u pogledu njenog svedočenja i to mi je dato

samo dan unapred. Ja uopšte ne tražim da vi odložite saslušanje te svedokinje, ali zahtevam da stavite tačku na takvu praksu, jer je to nedopustivo. Ona je dala njenu izjavu 9. maja 1999. godine, a oni meni daju ispravku jutros, zbog toga što svakako moj saradnik ne može da dođe u zatvor tokom noći da mi donese ove ispravke. A ove ispravke se tiču suštinskih pitanja.

SUDIJA MEJ: Dobro, hajde da razjasnimo tu situaciju. O čemu se tu radi, gospodine Najš?

TUŽILAC NAJŠ: Optuženi je dobio dodatak koji je napravljen nakon dokaznog postupka ove svedokinje. Alternativa tome je da ona može da svedoči i da sve činjenice bez ikakvih zabeleški, na način na koji se to odigrava u većini ostalih suđenja zbog toga što su oni uglavnom stvar detalja, ili zbog toga što Tužilaštvo pokušava da pomogne optuženom i ima skrupula u poštenom vođenju ovog slučaja i ima prednost zabeleški o stvarima koje su sasvim malo različite ili im je potrebna korekcija. To je bila politika koju sam ja sprovodio od početka do kraja, a karakterizacija optuženog je potpuno neprikladna, ekstravagantna i potpuno bez temelja. Taj dodatak je smišljen da bude od pomoći njemu i vama.

SUDIJA MEJ: Vrlo dobro. Da. Saslušajmo svedokinju.

TUŽILAC NAJŠ: Dok svedokinja dolazi, Sud može da pogleda mapu na stranici 5. Mi ćemo samo da je postavimo na grafoskop za one koji žele da je pogledaju. Ja ne mislim da će je ona gledati detaljno, ali Padalište (Padalishte) je prikazano na stranici 5 u bloku L12.

SUDIJA MEJ: Molim svedokinju da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK IMERAJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam, molim vas, vaše puno ime i prezime. I dok to činite, molim da se ovo stavi na grafoskop kako bi novinari eventualno mogli pravilno da speluju vaše ime. Vaše puno ime, gospođo.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Moje ime je Ljirij Imeraj (Lirij Imeraj).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Imeraj, vi ste živeli u Padalištu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to sa mužem, svekrvom i devetoro dece?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ne želim da sada ulazimo u bilo kakve detalje, ja ću možda da vam postavim neka pitanja o tome nešto kasnije, ali recite nam sada kako se promenio život Albanaca u vašem delu Kosova tokom 1998. godine?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Albanci su na Kosovu imali težak život. Srbi su nas progonili, ubijali, tukli. Svašta nam se dešavalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su u vašem delu Padališta postavljene barikade na putevima?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Postavili su kontrolne punktove na brdu Rakošu (Rakosh), Crkolezu (Cerkolez), Banji (Baje), na svim mestima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi napustili vašu kuću tokom perioda 1998. godine?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kom mesecu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: U avgustu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vratili ste se?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: U novembru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada dalje. Da li su vas i dalje napadali i ometali između novembra i proleća 1999. godine?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da, mnogo njih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se konkretno dogodilo na Novu godinu, na prelazu između 1998. i 1999. godine?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Na prelazu iz 1998. u 1999. godinu bilo je mnogo pucnjave u našem selu, granatiranja. Mi nismo bili u stanju, nismo smeli da izađemo u dvorište, čak ni na livadu. Morali smo svi da ostanemo unutra, u podrumu. To je sve došlo od strane Srba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na 1999. godinu, odnosno konkretno na mart 1999. godine. Da li se sećate da je 25. marta 1999. godine došlo do napada iz vazduha?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Molim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate da je 25. marta došlo do napada iz vazduha?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je bilo 1998. godine, a ne 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrlo dobro. Kog je to bilo datuma?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne sećam se datuma, ali to mora da je bilo oko avgusta 1998. godine, jer je tada Padalište bilo granatirano.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz čega je Padalište tada bilo granatirano, iz vazduha?
SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Iz aviona, iz bombardera. On je pripadao Srbima. Te snage su krenule iz zatvora i zatim su bombardovale Padalište.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O kom zatvoru govorite?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: O zatvoru "Dubrava".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, mi vidimo to na karti koja nam je poznata, da se Padalište nalazi blizu Istoka i zatvora "Dubrava", zar ne?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu je. Idemo sada na 27. mart 1999. godine.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: U stvari 26. mart.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste tog dana bili kod kuće u području Padališta koje nosilo isto ime kao što je i vaše porodično ime, Imeraj?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je tačno. Mi smo svi bili kod kuće, cela naša porodica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste primetili srpske snage i ako jeste, kada i gde?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Srpske snage su došle ujutru. Mi ih nismo primetili sve dok nisu opkolili našu kuću. Kada smo ih videli, bili su na udaljenosti od 50 metara i počeli su da pucaju. Mi smo probudili četvoro naše male dece i uputili ih iza kuće da izađu napolje i pobegnu, deca. A oni su nas gledali i počeli su da pucaju u decu. Ardijana (Ardiana) je poginula na licu mesta, a Afrim (Afrim) kome je bilo pet godina je pao. Ja sam otišla da vidim šta se dogodilo deci i videla sam da je Ardijana bila mrtva na licu mesta i ja sam otišla do Afrima i rekla mu: "Idi unutra". I...

prevodioci: Prevodilac moli svedokinju da uspori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Imeraj, molim vas lepo da malo sporije govorite. Dozvolite mi da isto tako prekinem vašu priču na ovom mestu kako bismo dobili nešto više detalja. Čuli smo da su mnoge kuće kosovskih Albanaca sagrađene na takav način

da se nalaze unutar imanja okruženog relativno visokim zidom oko njih. Da li je vaša kuća bila unutar jednog takvog imanja i ako jeste, da li je bila okružena zidom?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne. Naša kuća nije bila okružena zidom. Ni jedna kuća u Imeraju nije bila okružena zidom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je kuća bilo u tom delu Padališta koje se zove Imeraj?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Tamo je bilo 18 kuća u području Imeraj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vojnici koji su prišli vašoj kući, da li su oni prišli sa jedne strane, dve strane, ili sa svih strana?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Došli su sa tri strane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo šta ste nam do sada rekli o tome kako je pucano na decu, recite pre nego što je na njih pucano, da li su vojnici koji su pucali bilo šta rekli što ste vi mogli da čujete?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Nakon što su ušli u dvorište mogla sam da ih čujem. Bili su samo 50 metara daleko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su nešto rekli pre nego što su pucali na vašu decu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Nakon što su ubili Ardijanu, došli su do kuće i rekli su: "Ruke u vis, jer će cela Beke (Beke) porodica da bude ubijena."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste rekli da se porodica zove Beke. To ime je došlo od koga?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je moj muž.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se onda ovde na trenutak. Recite nam nešto o vašem mužu. Kakav je bio njegov posao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: On je bio učitelj, nastavnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je predavao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Predavao je u Učki (Uqç), Leočinu (Leqine), Rakošu i Sušici (Sushice), a pre 20 godina i u Bukošu (Bukosh).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koji predmet je on predavao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Matematiku i fiziku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on predavao u školama za decu kosovskih Albanaca?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ti vojnici koji su rekli da će cela porodica vašeg muža da umre, da li su to bili vojnici koje ste vi mogli da prepoznate ili da li ste prepoznali nekoga ko je došao sa njima?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Oni su došli u grupi i ja sam tada bila jako prestrašena. Nisam mogla da ih pojedinačno identifikujem, jer sam bila u jednom užasnom stanju. Tu su bila moja deca i moj muž u mojoj kući i ja nisam jednostavno mogla da shvatim šta se dešava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U trenutku kada su prvi put pucali na vašu decu šta su, odnosno da li su vaša deca učinila nešto što je moglo da prouzrokuje to da na njih pucaju?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Jedini razlog za to je bio što su oni bili Albanci, ništa drugo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su oni tačno radili kada su ubijeni? Da li su bili van kuće?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: U trenutku kada su ustreljeni, četvoro manje dece je bilo u dvorištu, drugi su spavali. Ja sam otkrila jednog od njih, rekla sam im: "Ustanite" i oni su ustali i mi smo izašli napolje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A oni koji su bili napolju, šta su oni radili? Da li su stajali na mestu, da li su se kretali prema kući ili od kuće? Šta su oni radili?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Moj mlađi sin se igrao, kao što to deca i rade, u dvorištu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nakon te prve pucnjave, oni su došli do kuće. Šta ste onda vi učinili? Rekli ste da ste probudili jedno dete. Molim vas da nastavite vaš iskaz o tome šta se dogodilo. Nemojte da žurite.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Probudila sam polovinu dece, a druga polovina se igrala napolju. Ja sam im rekla da odu iza kuće i da pobegnu što dalje od masakra. Tako sam ja ušla unutra i probudila ih, a iza mojih leđa oni su ubili moju ćerku i mog sina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A zatim?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Zatim su deca izašla u dvorište i ranjeni su u leđa i u vrat. I jedno dete je ranjeno na dva mesta. Ja sam bila ranjena na dva mesta i moja suknja je bila pocepana na dva mesta, a onda su došli vojnici i pucali iz automatskog oružja unutar kuće. Deca su pala na zemlju. Oni su ušli, sve su izbacili izvan kuće. Mom sinu je bilo 15 godina. Ja sam ga sakrila i nikada ga više nisam videla. On se krio ispod kreveta. Ja sam bila iza kuće i videla sam kada su nožem krenuli na mog muža. Tada sam izgubila kontrolu i ne znam kako i čime su ga ubili i...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Znači, rekli ste da ste izašli iz kuće i da ste bili iza, kod zadnjeg dela kuće. Da li ste vi sami uspeli na neki način da se sakrijete i kako?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Bila sam iza kuće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se sakrili iza nečega ili u nečemu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Bila sam iza kuće. Kuća je bila ispred mene, a ja sam bila iza.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kako to da vi niste bili napadnuti, da vas niko nije video? Vi ste bili iza kuće na otvorenom. Da li ste se krili iza nečega ili u nečemu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Pa ja sam ih jedva videla. Ja nisam izašla da se sakrijem, ja sam izašla da zaštitim svoju decu. Preživela sam čistom srećom.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, kada ćete da dođete do odgovarajućeg trenutka?

TUŽILAC NAJS: Ovaj je odgovarajući kao i bilo koji drugi.

SUDIJA MEJ: Gospođo Imeraj, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta. Molim vas da se vratite ovamo nakon te pauze kako biste nastavili sa svojim svedočenjem. Isto tako molim vas da imate na umu da tokom pauze ne smete ni sa kim da razgovarate o svedočenju dok se ono ne privede kraju, a to se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Sada idemo na pauzu.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Imeraj, hteo bih da završimo priču o tome šta se dogodilo sa članovima vaše porodice. Možda bi bilo zgodnije da vi ispričate to svojim rečima sasvim ukratko, a ja ću da vam postavim nekoliko dodatnih pitanja nakon toga koja se tiču detalja. Vi ste već objasnili da ste zbog svega šta ste videli bili u stanju šoka. Ali da li možete da nam kažete ukratko šta se desilo sa vašom decom i sa vašim mužem i kako ste konačno napustili kuću?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Srpska policija je ušla. Moja deca i moj muž su bili u podrumu. Njih su silom izveli napolje i ubili uh. Ubili su šestoro dece, mog muža i moju svekrvu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako su ih ubili? Da li su ih ubili vatrenim oružjem ili na neki drugi način?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Već sam rekla da nisam bila u stanju da vidim kako su oni ubijeni, ali sam videla kako padaju na zemlju izmasakrirani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste čuli pucnjavu dok ste bili tamo, osim prvog puta kada su oni pucali na Ardijanu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio jedan pucanj ili pojedinačni pucnji ili rafalna vatra ili se ne sećate?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Bilo je puno rafala. Oni su neprekidno pucali, možda pola sata. Bilo je puno rafala za to vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste napustili kuću i kako ste je napustili?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja sam se nalazila iza kuće. Povala sam sa sobom ćerku i otišla sam malo više da vidim šta se desilo sa ostalim članovima porodice Imeraj. Pozvala sam Nazmija (Nazmi). On je bio ranjen i zvaó me da mu pomognem oko njegovih rana, a ja sam mu rekla: "Nazmi, ne mogu ti pomoći. Ja sam ovde samo sa Arlindom (Arlinda). Ona je jedina koja je preživela. Cela moja porodica je bila pobijena". Ja sam bila u kritičnom psihičkom stanju. Okupila sam se zajedno sa nekim drugim članovima šire porodice Imeraj kod potoka. Bilo ih je 13. Malo kasnije Albana (Albana) i Feride (Feride), koje su takođe preživele, i one su nam se pridružile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hteo bih da se zaustavimo malo kod načina na koji je ubijena vaša porodica, da nam kažete neke stvari malo detaljnije. Ti vojnici ili ljudi koji su došli i ovo učinili, da li su imali uniforme na sebi i ako jesu, možete li da nam kažete kakve su bile njihove uniforme?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To su bili vojnici i pripadnici para-

vojnih formacija, takođe i policajci. Bilo ih je dosta. Nisam mogla čak ni da ih izbrojim koliko ih je bilo. Bilo ih je mnogo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste primetili nešto u vezi sa njihovim uniformama, možda neke oznake na kapama ili na ramenima ili na rukavima?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Jedan je nosio crnu maramu oko glave, a drugi su imali maskirne kape. Imali su oznake srpske vojske i policije na kapama i na rukavima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre svega, da li ste vi prepoznali neke od njih? Da li su vam bila poznata ta lica? Zaboravite da li ste znali njihova imena, da li ste zapravo prepoznali nekoga od njih po liku?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Po liku ja bih mogla da ih prepoznam, ali nisam mogla da se setim njihovih imena. Mi smo bili okruženi njihovim kontrolnim punktovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada kažete da ih prepoznajete po liku, odakle ih vi prepoznajete po liku, gde su oni bili kada ste ih pre toga videli?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Iz Crkoleza.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su oni radili u Crkolezu kad ste ih vi videli?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Jedan Srbin koga su zvali Trajko, koji je običavao da dolazi iz Crkoleza sve vreme, naše imanje je bilo odmah pored njegovog. On je bio naš komšija za sve to vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je bio jedan od tih ljudi koje ste vi videli?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Možete li ponoviti pitanje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste tog svog komšiju videli tom prilikom? Da li je on bio među tim ljudima?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da. Iz Crkoleza. Oni su bili iz Crkoleza.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Već ste nam spomenuli nešto o tome šta je rečeno tom prilikom, o tome da će cela porodica vašeg muža da bude pobijena? Da li ste to sami čuli ili vam to neko ispričao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne. Ja sam to sama čula.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vam deca koja su preživela još nešto ispričala o tome šta su im govorili tokom tog ubijanja?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da. Oni su rekli: "Vi dođite ovamo. Zašto ne želite da živite u Srbiji? Zašto ste tražili NATO?".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam je rekao da su oni govorili te stvari? Koje od vaše dece?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Arben i Albana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste krenuli prema potoku za koliko dece ste znali da je preživelo?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Samo za Arlindu, jer nju sam držala za ruku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom vremena vi ste saznali da je preživelo još dvoje dece. Koja su njihova imena?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Arben i Albana. Ubrzo posle toga Albana je došla iz kuće. Ona je jedna od preživelih zajedno sa mojom dvadesetjednogodišnjom ćerkom Feride. Videla sam je na rastojanju od 20 metara kada nam je prilazila. Kada se približavala tom mestu gde smo se mi nalazili, ja sam u tom momentu povikala, zvala sam je i pitala sam je: "Albana, šta se desilo? Reci mi šta se dogodilo." Ona je rekla: "Sve su ih pobili, mama, sve su ih pobili. A Arben je još uvek pod krevetom." Tada sam se vratila u kuću koja je gorela, htela sam da vidim mojim očima šta se desilo sa mojim sinom. Bilo je sasvim moguće da je on takođe bio ubijen, ali sam htela da se vratim u kuću da proverim. Međutim, moje dve ćerke

su me odvukle na drugu stranu, molile su me da ne idem da proveravam kuću zbog toga što su se one plašile da i mene mogu da ubiju. Komšije su me takođe zadržavale da ne odem nazad u kuću. Otprilike dva sata kasnije kada su oni zapalili kuću, policajci su pokušavali da provere da li ima još nekog živog u kući, međutim, nisu primetili Arbena. On je krenuo kasnije u pravcu potoka i oni su ispalili dva metka za njim, međutim, nisu ga pogodili. Kada je stigao do nas pitao me je: "Da li je neko od naše porodice još uvek živ?". A ja sam odgovorila: "Da, ja i tvoje dve sestre su još uvek žive". I ja sam ga povelala sa nama i četvoro članova naše porodice, mi smo svi bili zajedno. Tako da oni nisu uspeli da istrebe celu porodicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možemo li da čujemo imena vaše dece koja su tada poginula i koliko su bili stari otprilike ili tačno? Feride, da li je ona imala 21 godinu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da. Flurije (Flurije), 19, Violeta (Violeta), 17 godina stara, Ardijana, 13 godina; Arijeta (Arijeta), 11 godina stara i Afrim, dve godine star. Moj muž je imao 52 godine, a moja svekrva 72 godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čini mi se da je Albana preživela zbog toga što je Feride pala na nju i na taj način je zaštitila. Da li je tako?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste, znači, krenuli prema potoku. Ali pre nego što dođemo do toga hteo bih da pitam sledeće: iako vaša kuća nije bila na onom klasičnom imanju okruženom visokom ogradom, da li je uz vašu kuću bila jedna kuća za goste u okviru tog imanja, ili ja mislim da se ona naziva oda unutar...

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da, bila je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kasnije ću da objasnim zbog čega sam vas ovo pitao. Kasnije, kod potoka, koliko je tamo bilo ljudi iz šire porodice Imeraj koja je živela u Padalištu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Oko 13. Oko 13 nas je bilo kada smo se svi okupili zajedno, kada smo ostali tamo par sati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tamo bilo, pored ljudi koji su bili živi i nekih leševa u tom potoku?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Kada smo krenuli da hodamo naviše uz potok mi smo videli mnogo mrtvih. Među njima je bila Đulfidan Imeraj (Gjylfidan Imeraj), 15 godina stara. Ona je ležala pored potoka, a njene oči su bile iskopane. Ona je vrištala i umrla je dva sata kasnije. Rab Imeraj (Rab Imeraj) je bila ranjena, imala je tri rane od metka. Ona je živela još naredna tri dana, zajedno sa njenim rođakom koji je takođe bio ranjen i kome su neki od prstiju bili odsečeni. Bilo je mnogo ranjenih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da vi možete da posvedočite, ako vas pitam za detalje, o Đulfidan Imeraj koju ste već pomenuli i o Moni Imeraj (Mona Imeraj) koja je, ja mislim bila 72 godine stara.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim još jedan član porodice, Imeraj Musa (Mus Imeraj) star 55 godina, koji je bio ranjen, zatim Rab Imeraj o kojoj ste nam već govorili. Zatim Nazmija Imeraj (Nazmi-je Imeraj) koja je bila ranjena. Mislim da ste je videli.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Takođe sam videla i druge. Da li treba da vam kažem imena svih njih?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, već imamo dovoljno detalja o tome. Dok ste se kretali uz potok, da li su se pojavili srpski policajci?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da. Oni su došli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su vam oni rekli?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Oni su došli do potoka. Pre nego što su nam se približili, otišli su prema mestu gde su bili Rab i Musa. Došli su do njih, oduzeli su im sav njihov novac i dragoce-nosti, a kada su stigli do nas, oni su takođe tražili novac, dragoce-

nosti i svako ko je imao bilo šta kod sebe im je predao. Jedan je rekao: "Hajde sada da ih ubijemo." A drugi je rekao: "Ne. Ostavi ih na miru. Nemoj."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vas prepoznali ili da li ste kada su srpski policajci bili tu bili prepoznati, da li su vas prepoznali kao Bekeovu ženu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne. Oni nisu znali da sam ja bila Bekeova žena, jer bi me inače ubili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste od potoka išli prema brdima i planinama?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Išli smo u planine. Mi smo se kretali prema planinama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po čijem savetu ste išli tamo?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Mi smo sami tako odlučili, jer kada smo čuli kako Musa kaže da će uskoro doći po nas, da pobiju i nas preživele, onda smo krenuli u planine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste čuli da je on to rekao? Da li mislite onom prilikom kada su ga upravo zaustavili vojnici? Da li je tada to bilo?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je bilo nakon što su Srbi stigli do nas. I kada su otišli, mi smo nastavili da hodamo naviše. Musa nam je ispričao šta se desilo pre toga, kako su oni opljačkani, kako su im oduzeli sav novac i dragocenosti, prstenje, nakit i ostalo. I tako smo mi otišli u planine da tražimo utočište za nas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je ljudi već bilo okupljeno u planinama, otprilike?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Oko 22 ili 23, nisam ih brojala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su svi ti ljudi bili iz šire porodice Imeraj iz Padališta?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se kasnije premestili u jedan drugi deo, jedan drugi kraj u planinama koji se zove Velika poljana (Fushe e Madhe)?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Te noći oko ponoći, uz mnogo truda smo uspeli da se probijemo tako da nas ne vidi policija. I sledećeg jutra smo otišli u Veliku poljanu gde smo ostali još 10 dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je tamo ljudi bilo okupljeno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Bilo nas je oko 25.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. A da li je bilo tamo ljudi iz drugih sela?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne, samo članovi šire porodice Imeraj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi na kraju krajeva napustili taj kraj i da li ste napustili samo Kosovo i otišli u Albaniju?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: U planinama smo bili 10 dana i onda smo krenuli peške u pravcu Crne Gore. Tamo smo se pridružili jednom konvoju. Moje troje dece i ja smo prešli granicu i otišli u Crnu Goru posle tri dana puta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hteo bih da vas pitam samo još dve stvari o događajima koje ste možda videli ili ste o njima čuli. Mislim da je to na dnu strane 4 vaše izjave. Radi se o jednom čoveku koji se zove Hasan Imeraj (Hasan Imeraj)) i o njegovom sinu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da. Tokom 26. marta, dakle istog dana, oni su takođe otišli do porodice Hasanaj. Porodice Abdula (Abdyl) i Hasana su bile zajedno u to vreme. Izveli su Fadila Imeraja, Hasana Imeraja, izveli su ih napolje i streljali su ih kod ulaznih vrata, na pragu njihove kuće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste čuli šta je njihov otac rekao pre nego što se to desilo, da je izjavio kako je on spreman da umre umesto svog sina?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Pre nego što su ga ubili, Hasan je rekao: "Ubite mene. Nemojte da ubijete mog sina. Pa vi ste mi, pobogu, komšije." Radilo se, zapravo, o njegovim komšijama u Crkolezu. A oni su mu odgovorili: "Ne. Mi nismo komšije. Mi smo ovde da vas istrebimo." Oni su Hasana vrlo dobro poznavali, a Hasanova ćerka ih je takođe poznavala i ona može da posvedoči o ovome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ukupno koliko članova porodice Imeraj je ubijeno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: 19 članova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaš sin Arben koji je, ja mislim na vaše veliko iznenađenje preživeo, on se krio u kući u to vreme i čini mi se da ste rekli kako on ne želi da razgovara sa vama o detaljima onoga što se desilo. Da li je to tačno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne. On nije hteo da mi priča detalje onoga šta je video, jer je znao da sam ja majka i nije želeo da me uznemirava još više.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali bez obzira na to, da li vam je on nešto ispričao o tome šta su vojnici činili u smislu da su nešto govorili ili pevali u vreme tog pokolja?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja sam ih čula da pevaju. Moj sin mi je takođe govorio o tome. Oni su pevali na srpskohrvatskom jeziku i pevali su na albanskom jeziku. Oni su čestitali jedan drugom što su pobili te ljude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi kažete da vam je kuća bila zapaljena. Da li je bila zapaljena cela kuća uključujući i tu gostinsku kuću ili bilo koji deo kompleksa kuća?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Kuća je spaljena zbog toga jer je oda, soba za goste, bila malo udaljena, u blizini ulaza. Deca su bila ubijena ispred ode.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste čuli od ostalih šta se desilo sa odom tokom vremena i da li je ona korišćena od strane Srba ili nije?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Oni je nisu koristili. Ja mislim da nisu. Ne znam kako bi je mogli koristiti kada su tela moje dece ostala u toj sobi tri meseca nesahranjena. Zbog toga nisu mogli da koriste tu prostoriju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego se vratimo na ovo pitanje, hteo bih da pogledate jedan dokument, molim vas i da mi kažete kada ste ga prvi put videli i pod kojim okolnostima. Molim vas da mi kažete kada ste prvi put videli ovaj dokument? Molio bih poslužitelja da bude tako dobar i da stavi original na grafoskop, a zatim ćemo da stavimo englesku verziju na vrh toga, tako da će nam sa te pozicije biti jasno u šta gledamo. Svedokinja može to da zadrži. Hvala vam. Samo ga položite na grafoskop. Hvala vam mnogo.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ovaj dokument nađen je kod preminulog Šabana Manija (Shaban Mani). To je spisak ljudi koji su vršili pokolje u opštini Istok.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Upravo ovde, gospođo Imeraj. Postavićemo englesku verziju na grafoskop, zbog toga što većina od nas pre čita engleski nego BHS, dok će gospođa Imeraj zadržati ćirilичnu verziju. Mi možemo da vidimo na engleskom, gospođo Imeraj, da je dokument zapravo datiran na 27. april 1998. godine. "Na vanrednoj sednici udruženja veterana rata 1990. godine" donete su određene odluke, i mi onda možemo da vidimo spisak ljudi, a na drugoj stranici, ako bi sudski poslužitelj bio dovoljno ljubazan da je okrene, mi vidimo da su iznad potpisa gospodina Đorđevića i gospodina Ašanina, donete odluke koje se tiču oružja, o tome da se formira radni ratni štab povezan sa radnim ratnim štabom opštine i razne druge odluke. Ako se vratimo sada na ovaj spisak, molim vas na prvoj strani gde je i datum 27. april 1998. godine. Kada ste ga, otprilike, prvi put videli, molim vas?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Prvi put sam videla ovaj dokument pre tri nedelje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam ga je pokazao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Žena Šabana Manija koja poseduje original ovog dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I prema toj osobi, šta ona kaže gde je nađen dokument?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Dokument je nađen u kući Šabana Manija. Srbi su ga tamo ostavili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo u otkucanoj verziji i još bolje na originalnoj ćirilichnoj verziji da je ime Žikica Belošević rukom podvučeno, a brojevi 21 i 22 imaju rukom ispisanu primedbu pored imena. Tu piše Gušo i Gušov sin.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da objasnite ove oznake?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je napisao Šaban Mani dok je bio živ. Ta osoba je bio komandant koji je naredio pokolj u zaseoku Imeraj, a drugi su takođe učestvovali u pokolju i svi ti ljudi čija su imena podvučena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se ovde, zaustavimo se ovde zbog...

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, ja moram da vas prekinem. Nama je teško da shvatimo u čemu je značaj ovog dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Svakako. Ovo je spisak koji je došao u ruke nekome u vašoj opštini i tu je nešto dopisano rukom kao što možemo da vidimo. Dakle, mi možemo da vidimo da je neko nazvan kao Gušo, broj 21 i tu je rukom dopisano nešto na ovom spisku. Vi pominjete, vi ste ranije pominjali nekoga po imenu Gušo. Da li je to isti Gušo o kome ste govorili?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja ga ne poznajem, ali oni su rekli da je on iz Đurakovca (Gjurakovc).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A Belošević, da li je vama lično ovo prezime poznato ili nije?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Belošević.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Belošević, broj 18.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da li biste ovo još jednom ponovili?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Broj 18, ime Žikica Belošević. Da li vam je taj čovek poznat, da li ga lično poznajete ili ne?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Belošević. To prezime sam čula, ali čoveka ne poznajem lično.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da ovaj dokument može da bude od koristi samo kao spisak koji je nađen u dotičnom kraju i on govori o činjenicama koje se tu vide na prvi pogled. Hteo bih da se to uzme u obzir samo iz tog razloga.

SUDIJA MEJ: Da. Mi ćemo...

SVEDOK IMERAJ: U Crkolezu postoji jedan kraj koji se zove Belošević.

SUDIJA MEJ: Ponoviću to da uđe u zapisnik. Ovaj dokument će da dobije broj samo za identifikaciju i biće korišćen samo u ograničenoj svrsi koju je navelo Tužilaštvo.

sekretar: To će da bude dokazni predmet Tužilaštva 293.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam puno. Gospođo Imeraj, govorili ste o svojoj porodici, o svom mužu i deci koja su ostala nepokopana tokom mnogih nedelja.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Tokom tri meseca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste danas pre podne videli jedan amaterski video snimak na kome se vidi vaša kuća u kojoj ste živeli?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se slažete da se taj video snimak prikaže kada budemo saslušavali drugog svedoka? Da li biste se vi pre sa njim pozabavili sami ili biste radije želeli da se sa njime pozabavi drugi svedok?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Hajde da ga vidimo. Hajde da ga pogledamo, nema problema.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, u tehničkoj kabini je moj kolega i on će uz pomoć tehničara na brzinu da prođe kroz neke delove video trake i na kraju ću ja da postavim još nekoliko pitanja u vezi sa tim, a na kraju možemo da damo i toj video traci broj dokaznog predmeta, ako bude puštena.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo telo je, mislim, telo vašeg muža. Da li je to tačno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova druga tela koje sada gledamo, da li su to tela vaše dece ili drugih rođaka?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ubrzajte traku, molim vas. Ubrzajte traku, molim vas. Ja mislim da je ovo verovatno dovoljno za demonstraciju videa. Hvala vam. Da li su ovo tela članova vaše porodice koji su ostavljeni da leže u dvorištu gotovo tri meseca?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Molim da se video traci da broj dokaznog predmeta.

sekretar: To će da bude dokazni predmet Tužilaštva broj 294.

TUŽILAC NAJS: Gospođo Imeraj, sada vas molim da sačekate tu gde jeste, jer će da vam budu postavljena još neka dodatna pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, sada je na vama da unakrsno ispitujete. Morate da imate na umu posebne okolnosti ove svedokinje dok je unakrsno ispitujete.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni je žao što je ova svedokinja izgubila svoju porodicu. Zbog toga ću ja da skratim moja pitanja samo na ona koja su nužna za mene, ali pre nego što pređem na pitanja, da raščistimo neka vremena iz izjave. Koliko vidim, taj se događaj dogodio 27. marta. Da li je to tačno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To je bio 26. mart. To je bilo po vašim naređenjima da cela moja porodica bude izmasakrirana, tako da vi ne treba da saosećate sa mnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ova traka je od 24. juna 1999. godine. Znači tri meseca kasnije. I to je sve tako stajalo puna tri meseca.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: A kakve to ima veze? Molim vas...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želeo sam samo da raščistim vremenski okvir kako bi mi bio jasniji. Vi ste opisali jedan izuzetno divljački i svirep zločin. To je ono šta ste vi opisali, a uz to vidim, na kraju vaše izjave govorite većina njih je govorila albanski jezik. Onda govorite da su pevali, da su pevali na albanskom i na srpskom, da su čestitali jedni drugima i uopšte ponašali se divljački. Moje pitanje glasi: da li vi, gospođo Imeraj, dozvoljavate moguć-

nost da to uopšte nisu bili srpski policajci, odnosno čak da nisu ni bili Srbi?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To nije moguće, uopšte nije moguće. To su sve bili Srbi, a govorili su albanski bolje od nas. To su bile naše komšije iz Crkoleza. Oni svi govore albanski. Mi znamo da su oni bili Srbi. Ja mogu da ih prepoznam, moja ćerka može da ih prepozna. To su sve bila nama poznata lica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja moram da vam kažem da je za mene zaista neverovatno da srpski policajci ubijaju decu i pevaju albanske pesme, odsecaju prste i tako dalje, pa vas zbog toga precizno pitam da li je moguće da tako nešto divljačko i svirepo urade, onda pevaju albanske pesme i masakriraju decu?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Naravno da je moguće. To su bile naše komšije. Oni su govorili albanski baš kao što i mi govorimo srpski. Oni isto tako govore albanski. Oni su to učinili iz zadovoljstva, kako bi ubijali Albance.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Imeraj, vaš je muž bio intelektualac, koliko vidim iz ove izjave i bio je član Rugovine (Ibrahim Rugova) stranke. Da li je to tako? On je bio aktivista te stranke, istaknuti član.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su pripadnici UČK likvidirali veliki broj istaknutih pripadnika Rugovine stranke i pred rat i u toku rata i posle rata po dolasku UN (United Nations) na Kosovo?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To nije moguće. Svi koji su ubijeni, ubijeni su vašom rukom. Ubili su ih oni koje ste vi odveli na Kosovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su upravo pripadnici UČK 1998. i 1999. godine činili brojna zlodela upravo prema Albancima? Krivicu su prebacivali na srpsku policiju ili na Srbe koji žive na Kosovu. Da li vam je to poznato?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To nije moguće, uopšte nije moguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas pitam da li vam je to poznato. A da li vam je poznato da su u takvim događajima upravo pripadnici UČK u nameri kako ne bi bili prepoznati nosili maskirne kape da bi sakrili identitet?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Kako bi OVK mogla ubijati Albance? Pa oni su sami Albanci. Oni su tamo bili da štite svoje kućne pragove, a ne da ubijaju Albance. To su besmislice, to nije moguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima mnogo takvih primera, ali ja ne želim vas da njima opterećujem. A da li vam je poznato da je među tim jedinicama takođe bilo i stranih plaćenika, mudžahedina koji su bez ikakve milosti izvršavali najokrutnija moguća zlodela? U stvari divljaštvo ovog zločina i svirepost zločina koji ste vi opisali najviše liči na njih, jer posle toga oni pevaju. To upravo liči na njih, to je njihova lična karta. Zar niste o tome razmišljali?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja nikada nisam mislila o tome i to ne može da bude istina. To su bili Srbi iz Crkoleza, ljudi koji su počinili masakr u mom dvorištu. To nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iako nemam pravo da vam delim bilo kakve savete, ja vam predlažem da razmislite o tome. Molim vas, samo da raščistimo još jednu činjenicu: vi ste u ovoj ispravci koju sam ja dobio ovog jutra, napisali da ispravljate drugu rečenicu u trećem paragrafu vaše izjave, a vaša korekcija glasi: "U trenutku kada je naša kuća bila opkoljena nisam mogla videti ko nas je opkoljavao. Kasnije sam saznala iz jednog dokumenta da je to bila jedna lokalna paravojna grupa. Dokument iz kog sam saznala tu informaciju pronašao je pokojni Mani Šaban u jednoj kancelariji." I tako dalje. Molim vas, gospođo...

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To nije tačno. To je možda greška prevodioca. Ja sam mogla dobro da ih vidim, da su to bili oni koji su opkolili kuću, to su bili oni koji su pobili moju decu. To su bili Srbi.

A kada je reč o tom dokumentu, ja sam ga prvi put videla pre tri nedelje. A kada je reč o svemu drugome, ja sve vrlo dobro znam jer sam to videla vlastitim očima. Ja sam ih videla kako su opkolili kuću. Bila sam tamo iza kuće, to nije nešto šta sam ja čula. To je nešto šta sam ja videla svojim očima. Ti su ljudi bili iz Crkoleza. Oni su bili iz Đakovice (Gjakova). To su sve bila poznata lica. Samo četvorica ili petorica njih meni nisu bili poznati. To je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Imeraj, ja ne želim da vas ovim uznemirim. Ja sam pročitao samo ovo šta sam dobio, šta ste navodno vi rekli u ispravci vaše izjave koju je druga strana podnela jutros. Ne tvrdim da je to tačno, već sam vas pitao kako je onda moguće da ste saznali tek, eto, pre tri nedelje, kada ste videli ovaj dokument, ko vas je opkolio, jer ovde kažete da niste znali ko vas je opkolio? To je ono šta piše ovde. Ako su oni pogrešno napisali, onda je to njihova greška, ja neću time da vas mučim dalje. Druga stvar koju bih želeo da vas pitam je to da ste vi ovde, u ovoj ispravci vaše izjave ovde piše, opet ću vam citirati to šta sam dobio. Vi kažete da govorite srpski. Ja, na žalost, ne mogu da vam citiram na srpskom, jer sam ovo dobio na engleskom: "Ja takođe želim da dodam da sam čula Žikicu Beloševića kako mom mužu kaže..." i tako dalje i tako dalje. Vi ste čuli šta je Žikici Beloševiću i ostalima bilo rečeno. Malopre kad vas je pitao za ovaj spisak o ovom dokumentu vi ste, koliko sam razumeo, rekli da vi ne poznajete Beloševića.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja sam sva ta imena čula kad su oni vikali i kad su se dozivali imenima u dvorištu. Sve sam mogla da čujem, sve sam mogla da vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su se oni jedni drugima obraćali po prezimenima?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Po imenima. Po prezimenima. Dozivali su se međusobno dok su se kretali dvorištem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli, molim vas, da ovaj spisak ovog štaba ima za cilj da zaštiti sve građane u selima

ove opštine, kao imovinu od napada secesionističko-terorističkih bandi koje nasrću na Srbe i Crnogorce i sve građane patriotski opredeljene za Republiku Srbiju i Jugoslaviju?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Srpske građane, a ne albanske građane. Oni su branili svoj narod, Srbe, a to se može videti na video traci. Traka govori sama za sebe kako su štitili civile, kako su štitili moju decu. To ne treba komentarisati, to možete sami da vidite kako su se oni ponašali i šta su oni uradili. Ceo svet to zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Imeraj, ovde nije sporno da ste vi izgubili članove porodice, ja sam želeo samo da rasčistim pitanje da vi uopšte ne možete biti sigurni, pre svega, da su to bili policajci, a drugo da su to uopšte bili Srbi na osnovu celokupnog opisa i zato sam vam postavio ova pitanja.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: 100 posto sam sigurna. To nije zasnovano na opisu. To je nešto šta sam ja sama videla. Taj dokument sam videla tek pre tri nedelje, a ono šta se dogodilo sam videla vlastitim očima i to ne možete da negirate. Ja mogu da vam kažem da sam ja Srbe videla svojim očima i čula sam sve sama lično.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, optuženi citira ispravke koje su napravljene jutros. Međutim, te ispravke mi nismo dobili.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se, evo sad ćemo da ih uručimo. One vam stižu. Ja ću da sačinim opservaciju na kraju svedočenja Izvinjavam se, evo sad ćemo da ih uručimo. Ja ću na kraju svedočenja da sačinim opservaciju o okolnostima pod kojima su te ispravke uručene optuženom. Dodatak je bio navodno u paketu 92bis, a budući da je doneta odluka da se ipak ne ide po Pravilu 92bis, onda to treba da vam dam na jedan drugi način. Radi se o mom previdu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete li samo da nam kažete koji je to tačno pasus koji ste citirali malopre?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, gospodine Robinson (Robinson), reći ću vam. To je treći pasus, treća rečenica. Ona glasi: "U vreme kada je naša kuća opkoljena nisam mogla da vidim ko nas je opkoljavao. Ja sam to kasnije saznala iz dokumenta" i tako dalje. To sada možete videti, pretpostavljam.

SUDIJA MEJ: Ono šta svedokinja ovde kaže da je ona kasnije saznala da se radi o lokalnoj paravojnoj grupi, da je to saznala iz dokumenta, ali u svakom slučaju mi to možemo da pročitamo. Gospodine Tapušковиću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A ovo drugo šta sam citirao, to je treći pasus odozdo gde se kaže: "Takođe želim dodati da sam osim toga čula kako Belošević Žikica mom mužu kaže", i tako dalje.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedokinja je rekla da je samo čula za to ime, ali da ga ne poznaje. Ja sam hteo da ukažem na te elemente koje jednostavno ukazuju na činjenicu da svedokinja može biti u zabuni u pogledu izvršilaca ovog zločina koji je nesumnjiv. I nemam nameru da je...

SUDIJA MEJ: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časni Sude, nisam imao nameru s obzirom na tragediju koju je doživela gospođa Imeraj, da je pitam bilo šta, da nisam danas u pauzi dobio prevedeno na srpski ove dopune. I ja molim jedino da se razjasni nešto šta gospođa Imeraj ranije nije kazala. To je zadnji pasus ove njene dopune. Poslednji pasus. Vi ste, gospođu Imeraj, rekli da je noć pre napada na selo helikopter bacio oko 100 granata na vašu opštinu. Da li je to bilo u noći između 25. i 26? Bilo je bačeno 100 granata na opštinu i...

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. 1998. godine je helikopter bombardovao Čitak (Citak) i Padalište, a 1999. godine

niko nije bombardovao. To nije tačno. To je pogrešno prevedeno. To je bilo 1998. godine, u avgustu. Ja ne mogu da se setim tačnog datuma. Čitak i Padalište su bombardovali iz helikoptera koji je poleteo sa jednog mesta u blizini zatvora Dubrava.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospođo Imeraj, ja neću da insistiram, ali vi ste rekli noć pre napada. To ste bukvalno rekli pre dva dana. To je ono šta je zapisano ovde.

SUDIJA MEJ: Ona je rekla...

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ja ovde govorim istinu. Ovo šta vi sad kažete nije istina. To je bilo 1998. godine. Tokom 1999. godine bilo bombardovanja, bili su samo masakri.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala vam.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Imeraj, nekoliko stvari koje proizilaze iz dosadašnjeg ispitivanja. Vama je izneta tvrdnja da je OVK imala nekakve veze sa tim. Da li je u vašem kraju bio prisutan OVK?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Ne, u zaseoku Imeraj nije bilo OVK. Nije bilo OVK u zaseoku Imeraj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li je ikada iznet bilo kakav predlog ili sugestija, da li je postavljeno neko pitanje da li je OVK imala bilo kakve veze sa tim masakrom?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: OVK nema nikakve veze sa ovim masakrom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Više od toga, a to je na strani 3 vaše izjave, optuženi je izneo sugestiju da se to dogodilo u vreme bombardovanja NATO. Jeste li vi kasnije otkrili nešto o razgovoru izme-

đu Slobodana Petkovića i Šabana Selmanaja (Shaban Selmanaj) o tome šta je trebalo da se dogodi vašoj porodici?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam ukratko nešto o okolnosti-ma pod kojima ste to saznali i šta ste saznali.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Slobodan Petković je rekao Šabanu Selmanaju da "Budući da radiš u tri škole..."

prevodioci: Molimo svedokinju da malo uspori.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Slobodan Petković je Šabanu Selmanaju rekao da, "Kako Beke može da nastavi sa predavanjima? Kako on može da odlazi na posao? Mi ćemo izmasakrirati i njega i celu njegovu porodicu". Slobodan Petković je takođe bio nastavnik i on je nekada radio u istoj školi sa mojim mužem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je po nacionalnosti bio Slobodan Petković?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Srbin.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na osnovu onoga šta ste čuli od Šabana Selmanaja, recite nam koliko vremena pre masakra je Petković to rekao?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: To ne znam. Ne znam koliko vremena pre masakra je to bilo. Moj muž je tada još uvek radio u školi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je on prestao da radi u školi?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Moj muž? On je radio u školi sve dok nije poginuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, neko vreme pre njegove smrti, prema Šabanovim rečima koji je, ako se ne varam, bio čistač u školi, Petković, Srbin, je izneo upozorenje da će da dođe do gubitka života. Da li je to tačno?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je taj čovek Petković još uvek na slobodi, da li se on još uvek slobodno kreće?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da, on i dalje predaje u školi u Crkolezu. On još uvek predaje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno da razjasnimo jednu stvar. Vi ste imenovali čoveka po imenu Belošević. Recite nam da li je to bilo prezime koje ste vi znali i pre ubista ili ne?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Slobodan Petković...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Prešao sam na drugu temu. To je moja greška. Govorimo o čoveku po imenu Belošević. Da li ste vi to ime poznavali pre masakra ili ne?

prevodioci: Prevodioci traže od svedoka da se približi mikrofону.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Belošević. Belošević je zaseok u selu Suvo Grlo (Suhogerlle).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je ime koje ste vi svakako znali pre masakra.

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi čuli da se to ime spominje tokom masakra ili ne?

SVEDOK IMERAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: To su sva pitanja koja sam imao da postavim ovoj svedokinji.

SUDIJA MEJ: Gospođo Imeraj, ovim ste završili vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli u Međunarodni sud da svedočite. Sada ste slobodni.

SVEDOK IMERAJ: I ja se vama zahvaljujem, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izjava i dodatak izjavi treba da se uvedu u dokazni materijal zajedno.

TUŽILAC NAJS: Da, časni Sude. Da li smo mi takođe dobili broj i za video snimak?

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Jesmo. Hvala vam. Pre nego što krenem na sledeće...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Izjava i dodatak, molim vas.

TUŽILAC NAJS: Mi ih imamo svakako u 92bis paketu, koji je verovatno način koji najviše odgovara, ako vi...

SUDIJA MEJ: Dajte da mu damo broj pre nego što nastavimo.

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva broj 295.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što pređem na pitanje sledećeg svedoka, ja ću svakako da uzmem malo vremena kako bih ispravio različite neprilične stvari koje optuženi pominje s vremena na vreme tokom proceduralnih pitanja, ali jutrošnji istup ne bi trebao da prođe potpuno neispravljen. Pre svega, objasnio sam zbog čega je u njegovom interesu i u njegovu korist da imamo stvari kao što su ispravke i dodaci i nadam se da on to prihvata. Bilo da prihvata ili ne, on odbija, koliko sam shvatio, da prima materijale faksom, bilo od nas, bilo od Sekretarijata (Registry). I zbog toga je od nas zatraženo da sa njim komuniciramo preko Sekretarijata i ovaj materijal je njemu bio dostavljen još juče, prosleđen faksom sredinom popodneva. Njegovi saradnici sa kojima sam pokušavao da uspostavam neki odnos, imamo sa njima taj problem što ne možemo direktno da komuniciramo sa optuženim, ali sa njima

obavljamo normalan proces obelodanjivanja po Pravilu 68, kao što Pretresno veće već zna iz našeg izveštaja koji smo zaveli. I ova nastojanja optuženog su osmišljena da izazovu interes ili simpatiju na drugom mestu, ali se ne odražavaju na ono na šta se ovo Tužilaštvo trudi da učini i na to što pokušava da dovede ovo pitanje do brzog okončanja. Mogu li da pređem na pitanje sledećeg svedoka?

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Ja sam početkom ove nedelje pomenuo da ću možda od vas da tražim da uzmete u obzir svedočenje gospodina Merovcija (Adnan Merovci) izvan redosleda, jer on dolazi ovde da govori samo o jednoj stvari, a to je televizijska emisija otprilike jedan minut dugačka i optuženi je pokrenuo neka pitanja na koja već imamo odgovore. To je svedok koji može o tome da govori. Ja ne mogu posle druge pauze da se pojavim ovde. Međutim, video traka može da se pogleda. Gospodin Merovci je na raspolaganju. Ne znam da li će Pretresno veće možda da prihvati da ga sada čujemo. Ja nisam imao vremena da se sa njim sastanem i da obavim uobičajeni sastanak sa svedokom pre svedočenja. On će očigledno, kao što to biva, da bude na raspolaganju u unakrsnom ispitivanju. On je ovde jednostavno da bi video snimak bio pušten i da bi dao svoje odgovore na tekst koji mi imamo u obliku transkripta za vas. Transkript će da uzme, otprilike jedan minut, najviše, kako bi bio pročitan.

SUDIJA MEJ: Da li imamo transkript te trake? Da li je ona obelodanjena?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Mi ga nismo dobili.

TUŽILAC NAJS: Ne, vi ga nemate, ali je dostavljen optuženom, zbog toga što je optuženi bio taj koji je rekao... On je dobio kopi-

ju video snimka... U svakom slučaju, on je bio taj koji je pokrenuo to pitanje.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li imate nešto protiv da gospodin Merovci bude sledeći?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja samo zahtevam da se pusti traka koju sam vam ja dao svojevremeno, jer traka njegovog intervjua tada nije obelodanjena. Pa onda da on može dati svoje komentare na tu traku, zbog toga što niko tu traku nije video osim vas.

SUDIJA MEJ: Da li je to neka druga traka, neka različita traka od one koju nam je dalo Tužilaštvo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno, ja sam vama dao traku na kraju unakrsnog ispitivanja Merovcija. Ja sam mu ukazao na njegove intervjue i na stavove koje ima u tom intervjuu, i rekao sam mu da imam traku, ali sam je dobio tog dana i sutradan ja sam je predao vama. Prema tome, to je traka njegovog intervjua kojom sam ja potvrdio da je tačno ono šta sam ja rekao. Ali ta traka, pošto je on završio unakrsno ispitivanje i otišao, nikad nije prikazana. Prema tome, ako on hoće da odgovori na taj intervju, a to je televizijski intervju na kome on daje odgovore, celovito su data pitanja i odgovori koja su izabrana. Dajte traku, pustite je, a onda Merovci može odgovarati na pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, možete li da nam pomognete oko ovoga? Optuženi je očigledno dostavio traku koju mi očigledno imamo.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Da li je vaša traka neka druga traka koju želite da prikazete?

TUŽILAC NAJS: Mislim da se radi o istoj traci, a transkript je u nacrtu dostavljen veoma davno, još 27. juna, a konačnu verziju prevoda od službe smo dobili relativno nedavno. To je veoma kratka traka.

SUDIJA MEJ: Traka optuženog mora da se prikaže ukoliko je to različita traka. Sada ćemo da napravimo pauzu da bismo omogućili tehničkoj kabini da utvrdi o čemu se radi, da vidi da li ima neke razlike između dve trake i tada ćemo da odlučimo šta ćemo da uradimo.

TUŽILAC NAJS: U redu, ja možda neću moći da se vratim da prisustvujem daljoj sednici, videću, zbog toga što treba da krenem oko 12.40, mislim.

SUDIJA MEJ: Možete da budete ovdje za 20 minuta, da sredite ovo za nas. Napravićemo pauzu 20 minuta. Saslušaćemo gospodina Merovcija posle pregleda trake.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Merovci, vi ste vraćeni zbog veoma ograničenog pitanja sa kojim ćemo da se pozabavimo nakon što pustimo traku. Treba da imate na umu da ste pod istom izjavom koju ste dali dok ste svedočili ranije.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, stvar je u ovome, kao što sam upravo otkrio, da je traka koju je obezbedio optuženi, da je transkript od strane Sekretarijata suda, ali transkript nikada nije došao do nas. Ja neću da uložim nikakvu žalbu oko toga, takve stvari se događaju. To je duža traka od one koju mi imamo, naša traka pokriva samo njen zadnji deo. Ja pretpostavljam da optuženi želi da bude puštena duža verzija koja traje otprilike oko 14 minuta. I da se ne bismo raspravljali oko toga, nema sumnje da to treba da bude učinjeno. Bojim se da ja neću da budem u prilici da je čujem celu, ali sa njom mogu da se pozabave moje kolege. Upoređujući transkript

relevantnog dela dužeg transkripta i kraćeg transkripta, ja nisam siguran u potpunosti koliko je upotpunjen prevod ili transkript, od prve verzije, ali mi se nadamo najboljem.

SUDIJA MEJ: Da, mi imamo transkript koji Sekretarijat ima. Mi imamo kraći transkript koji čine samo nekoliko poslednjih pitanja i odgovora, ali on izgleda da je detaljniji u formatu od...

TUŽILAC NAJS: Ja bih svakako tražio da ona bude puštena i da svedoku bude omogućeno da je prokomentariše na kraju.

SUDIJA MEJ: Da. Pre nego što to učinimo... Vi kažete da imate transkript. Dajte da imamo i taj transkript, takođe.

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo to takođe da predamo. On polazi od druge do poslednje stranice, ja mislim. Da. Pustite video snimak.

(Video snimak)

Seholi: Vi govorite o mirnom rešenju? Kako mi možemo da govorimo o mirnom rešenju?

Merovci: Mi znamo da predsednik Rugova želi mirno rešenje, da je put koji je on izabrao put mira. Predsednik Rugova je čvrsto pri stavu i zalaže se za privremeno rešenje za ljude koji su napustili Kosovo i jedan je od retkih ljudi koji nešto može da učini da ublaži situaciju i da iskoristi određene mehanizme. Pre svega, predsednik Rugova je u dobrom fizičkom stanju i on je živ i ja sam zamolio da mu se obezbedi telefon i to je urađeno.

Seholi: Vi ste jedan od bliskih saradnika predsednika Rugove. Na sastanku sa Miloševićem prisustvovali su i njegovi saradnici kao što su Fehmi Agani (Fehmi Agani), Idajet Hiseni (Idajet Hiseni), Drita Tahiri (Drita Tahiri), Aljuš Gaši (Alush Gashi) i Džemail Mustafa (Xhzemail Mustafa). Gospodin Milošević se obavezao, kao što sam već rekao. Prema onome što sam ja čuo, ti ljudi su u Makedoniji, u Skoplju, a neki su u selima oko Tetova. Da li ste imali priliku da vidite posledice

NATO bombardovanja? I šta sa albanskim žrtvama koje je prouzrokovao NATO?

Merovci: Sreo sam se sa Ljubišom Vasićem članom Privremenog izvršnog veća, a Priština nije više onaj grad koji smo mi voleli i poznavali. Videli smo štetu koju je načinilo bombardovanje u centru grada. Oštećena je i zgrada gde je moja kancelarija, u kojoj sam radio mnogo godina, a tamo tada nisam radio jer sam izbačen sa posla. A što se tiče pitanja stanovništva, ja mislim da je to veoma složeno pitanje. Stvar je vrlo nepovoljna za sve strane, može se reći da je bombardovanje prouzrokovalo bekstvo ljudi i iseljavanje. Međutim, ovom argumentu postoji i protivargument. Zbog čega Srbi iz severne Srbije nisu pobjegli od bombardovanja, tako da je to zaista složeno pitanje. Međutim, u izvesnoj meri bombardovanje jeste doprinelo da se seli stanovništvo.

Seholi: Ali Albanci nisu pobjegli od bombardovanja?

Merovci: To je kontraargument koji može da bude korišćen, rekao sam već da je to veoma složeno pitanje. Međutim, vreme će pokazati, analitičari će to razmatrati i reći nam u kojoj meri je bombardovanje doprinelo iseljavanju populacije, ali najvažnija stvar je, ja mislim, to da je ovo kompleksno pitanje i da će ono biti rasvetljeno tek tokom vremena.

Seholi: Kako vi komunicirate sa tim ljudima i šta oni kažu o snabdevanju hranom?

Merovci: Ja sam se danas sreo sa nekim prijateljima Albancima. Pričali smo o tome, jer su čuli da je Rugova ranjen, a takođe su čuli i neke intervju preko radija. Ja sam lično video da su neke stvari već popravljene, neke radnje su otvorene, video sam, između ostalog i državne radnje u kojima se prodaje hleb i mleko i jogurt i ostale namirnice, a takođe sam čuo da se obezbeđuje i četiri kilograma hleba po glavi gde je to moguće.

Seholi: Šta biste nam mogli da kažete o razgovorima koje je započeo Milošević u pogledu postizanja rešenja ovih humanitarnih pitanja?

Merovci: Posle sastanka sa Miloševićem rodila se ideja da se nastavi politički proces, radi iznalaženja rešenja za ove vrlo ozbiljne probleme. Možemo razgovarati o problemu Kosova i ublažavanju problema na osnovu sporazuma u Rambujeu (Rambouillet). Radi se o tome da

ljude treba vratiti njihovim kućama. Moram da kažem da ima negativnih faktora koji utiču na situaciju.

Seholi: *O čemu ste razgovarali sa gospodinom Kristoferom Hilom (Christopher Hill), američkim posrednikom, u Skoplju?*

Merovci: *U Skoplju smo imali redovne sastanke. Razgovori su bili konstruktivni. Takođe sam razgovarao s njim telefonom i on me je pitao u kakvim uslovima živi gospodin Rugova, kakva je situacija u Prištini i postavio mi je još niz drugih pitanja.*

Seholi: *U Prištini je formiran Savez za mir (Lidhja per Paqe), a formirao ga je Demokratski savez Kosova (Lidhja Demokratike e Kosoves). Da li smatrate da će to da doprinese smanjivanju napetosti i da li gospodin Rugova može da učestvuje u tome?*

Merovci: *Gospodin Rugova je vrlo istaknuta politička ličnost. On je imao sastanak sa gospodinom Miloševićem. Morate da shvatite u kojim okolnostima se on nalazi. Morate da razumete njegovu situaciju. Mislim da ne treba pridavati previše značaja formalnim sastancima i fotografisanjima, već mi treba da radimo na suštinskom rešavanju i ublažavanju trenutne situacije.*

Seholi: *Ovo je privatna televizijska stanica ASK koja emituje program na albanskom jeziku. Molim vas, recite našim gledaocima da li se ovaj razgovor vodi po nekom unapred pripremljenom redosledu?*

Merovci: *Pre svega, ljudi su me pitali da li bih pristao na ovakav intervju. Ja sam se složio. Dakle, ne radi se ni o kakvom pritisku na mene. Ja sam jedan od saradnika gospodina Rugove i nemam nikakvih političkih obaveza i rekao bih da ne postoje loši odgovori, postoje samo loša pitanja. Mogu još jednom da kažem da ne zauzimamo iste stavove kao vi i ja sada javno mogu da kažem da osećam izvestan pritisak i više ne moram ništa da kažem.*

Seholi: *Da li bi predsednik Rugova sada mogao da se obrati narodu Kosova, zbog toga što kruži mnogo raznih glasina? On razgovora sa ljudima kao što je Baton Hadžiju (Baton Haxhiju) i sa drugim bliskim kolegama.*

Merovci: *Što se tiče ljudi koje vi pominjete, video sam neke intervjuje na televiziji. Čuo sam da je osoba o kojoj se radi u inostranstvu i mi smo čuli da je on živ, Fehmi Agani i mi pokušavamo da uspostavimo kontakt sa njim. Mi pokušavamo da kontaktiramo i sa njegovom*

porodicom, njegovim sinom koji je rekao da ima saznanja da mu je otac živ, Fehmi Agani. To možda jeste istina, a možda nije. Što se tiče gospodina Rugove i njegovih izjava i intervjua, on nije osoba koja voli da daje izjave i komentare na novinarske špekulacije. Ja se sećam prilično dobro njegovih reči. Gospodin Rugova je dao izvestan broj izjava i kada dođe trenutak za to, on će ponovo da se obrati ljudima.

Seholi: *Naša zemlja prolazi kroz vrlo teške trenutke. Možda on ne može mnogo da učini, ali može da pruži moralnu podršku.*

Merovci: *Gospodin Rugova se nalazi na Kosovu među narodom, tako da javnost može da bude uverena da će on da podrži vrednosti o kojima govorite i samo njegovo prisustvo doprinosi tome da se narod oseća sigurnijim, da se ljudi počnu vraćati. To šta sam već rekao, neki ljudi s kojima sam se sreo, to je činjenica koju sam već nekoliko puta pominjao, jedino jeste prilično sadašnjoj situaciji, jer sukobi između Albanaca i Srba su, generalno govoreći, sukobi među običnim ljudima i jenjavaju, koliko sam ja čuo. Postoji dosta glasina o učinjenoj šteti, ali ipak u ovoj situaciji postoji dosta ljudi izvan kontrole, možda su sa srpske strane veće grupe.*

Seholi: *Informacija sa hrvatske televizije. Kakva bi bila vaša poruka za njih?*

Merovci: *Moja poruka bi bila da se desilo ono šta se desilo. Mi ne treba da idemo dalje, zbog toga što će vrlo skoro da dođe vreme kada će ljudi moći da se vrate svojim kućama, gde su naše kuće bile, gde su njihove kuće bile. Oni slobodno mogu da se vrate nazad i ja se nadam da su moja očekivanja bazirana na činjenicama, a ne na strahu i panici, već na potpunoj sigurnosti.*

Seholi: *Našim gledaocima želim da kažem da je ovo bio intervju sa Adnanom Merovcijem, šefom protokola predsednika Demokratskog saveza Kosova Ibrahima Rugove. Gospodine Merovci, hvala vam mnogo.*

SUDIJA MEJ: *Gospodine Rajnefeld (Ryneveld), razmišljao sam o ovome. Mislim da je verovatno prikladno da gospodin Milošević započne, a vi možete da postavite dodatna pitanja posle njega.*

TUŽILAC RAJNEFELD: *Hvala vam, časni Sude.*

SUDIJA MEJ: Izvolite, Gospodine Miloševiću. Pitanja o ovoj traci, svakako.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste dobili transkript ovog intervjua, koji je malo precizniji od simultanog prevoda, jer je on bio vrlo težak za prevodioce, pretpostavljam, ali nesumnjivo je da se vi, gospodine Merovci, u ovom intervjuu zalažete za kooperaciju, razumevajući da vi ukazujete na posledice NATO bombardovanja i vi takođe ukazujete na iznalaženje načina za kooperaciju između srpskog i albanskog faktora. Da li je tako ili nije tako?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ne, to nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. U ovom vrlo kratkom izvodu iz intervjua koji ste vi dali, koji je samo na dve strane, ni pune dve strane, pitali su vas da li vidite posledice bombardovanja, šta mislite o napadima NATO snaga i da li su oni izazvali pokrete izbeglica. Vaš je odgovor je bio da je pitanje kompleksno, da postoji naravno i jedno i drugo. Tu je, takođe i kontraargument, jer iz severnog dela Srbije Srbi nisu bežali od bombardovanja, mada je to kompleksno pitanje, a onda vi kažete: "Ja mislim da je do određenog stepena bombardovanje stanovništva uticalo na pokrete populacije". Dakle, da li je bombardovanje prouzrokovalo da populacija beži ili nije? Ovo je nešto šta vi potvrđujete, čak i u ovom vašem odgovoru ovde.

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Kada sam svedočio u maju, negde pred kraj, vi ste insistirali da mi se da vreme da odgovorim na vaše pitanje i da parafraziram. Vi ste rekli tada da je glavni uzrok iseljavanja ljudi sa Kosova bilo bombardovanje NATO. To je bilo vaše pitanje, a moja reakcija je bila: "Ne, to nije istina". Situacija je bila takva kakva je bila, ali ovaj intervju koji smo videli ovde je deo emisije, ali nije kompletan intervju. Intervju je montiran tako da smo ovde videli samo jedan njegov deo i može se videti po pokretima mojih ruku da je snimak montiran. Bilo je naoruža-

nih ljudi, vojnika oko mene, bilo je i naoružanih civila koji su stajali oko mene i ako pažljivo slušate možete čuti čak i njihove glasove, tako da insistiram na tome da ono šta sam govorio tokom tog intervjua, ono šta sam tvrdio jeste tačno. Ja sam rekao ono šta sam mislio, ali treba uzeti u obzir posebne okolnosti. Na pitanje da li je NATO izazvao pokrete izbeglica, u maju, pred ovim Tribunalom moj odgovor je bio "ne" i vi to možete da vidite u materijalu. Tokom tog televizijskog intervjua ja sam stajao tamo dok su u mene bile uperene puške. Ne možete time objasniti samo iseljavanje Albanaca. Bilo je i drugih ljudi koji su bežali. Zašto su onda Albanci bežali u Crnu Goru, na primer, jer i u Crnoj Gori je takođe bilo bombardovanja, tako da pokušaj da se kaže da je NATO prozrokovao bekstvo stanovništva nije tačan. Bilo je Srba, implicitno zbog toga što su srpske i crnogorske snage vršile odmazdu zbog NATO bombardovanja. Tako da ja mogu sada da ponovim da NATO nije izazvao bekstvo stanovništva i ja mogu na ovaj način da prokomentarišem ono šta samo rekao na video traci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, gospodine Merovci. Ne želimo sada da preterujemo. Da li vi pokušavate da kažete da ste vi osudili NATO bombardovanje u ovom intervjuu zato što su u vas bile uperene puške? Da li je to ono šta vi kažete, da ste to osudili zbog toga što ste bili suočeni sa puščanim cevima?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Nema potrebe da to dokazujem. To je tačno. To je jasno. Možete pitati i čoveka koji je na toj traci, jer on se nalazio u istoj situaciji, iako je on bio jedan od vaših kvislinga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači i vi i ovaj čovek, ja ne znam ko je taj čovek, to je verovatno urednik te privatne TV stanice, dakle i vi i on ste bili pred puščanim cevima dok ste pravili ovaj intervju, a puške su bile uperene u vas od naših snaga. Da li je to ono šta vi tvrdite?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: U prostoriji u kojoj je održan intervju i iza kamera u toj sobi nalazila su se četvorica ili petorica muškaraca koji su tamo radili sa njihovim automatskim puškama i

igrali su se njima, a vi ih možete da čujete na video kaseti. I možete da čujete njihove šapate i zvuke koje su proizvodili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte, molim vas, gospodine Merovci. Ovo su tako neverovatne stvari da ja stvarno ne želim da se raspravljam sa vama oko njih. Ali vratimo se na materijalne činjenice. Vi upoređujete bombardovanje Kosova sa bombardovanjem ostalih delova Jugoslavije. Da li je vama poznata činjenica da je od ukupnog bombardovanja Jugoslavije 40 posto bombi palo na Kosovo, a Kosovo čini 10 posto teritorije Jugoslavije? To znači da je bombardovanje bilo četiri puta intenzivnije na Kosovu nego na drugim mestima? Da li bar tu činjenicu uvažavate?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: To se može pokazati onime šta sam ja rekao. Pokret Albanaca sa Kosova nije ni u jednom trenutku bio uzrokovan isključivo NATO bombardovanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znate da je sa Kosova, dakle takođe sa Kosova zbog bombardovanja pobešlo, to u istim tabelama ima UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), oko 100.000 Srba i drugog nealbanskog stanovništva, uz dodatni broj Albanaca koji su pobešli upravo zbog bombardovanja? Da li vam je poznata ta činjenica? Dakle, oni su bežali od bombardovanja, Srbi i ostala nealbanska populacija takođe. Zbog čega su oni onda bežali? Zbog čega bi Srbi bežali, ako to nije bilo zbog bombardovanja Kosova?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ja ne verujem da je to tačno. Ja sam već rekao pre i ponoviću da je to uzrok pokreta Srba i ja ponovo kažem da Albanci nisu imali razloga da beže od NATO bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu imali razloga? Pa znate li koliko je Albanaca bilo ubijeno tokom bombardovanja? I vi sami u ovom intervjuu kažete da je bio uništen centar Prištine, da to više nije grad koji ste vi voleli i tako dalje. Vi to govorite u ovom intervjuu. A danas smo sticajem okolnosti imali mogućnost da vidimo jedan izveštaj Bi-Bi-Si (BBC) u kome je opisano razaranje centra

Prištine i to se u potpunosti slaže sa ovim što ste vi rekli. To su, dakle, činjenice, gospodine Merovci. Šta je vaš odgovor na to?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Pitanje bombardovanja Prištine odnosi se samo na staru zgradu pošte gde su bile stacionirane vaše vojne i policijske snage. To su oni koji su masakrirali stanovništvo. Prema tome NATO je pravilno izvršio svoju misiju bombardujući ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Merovci, ja ne sumnjam u vašu potrebu da držite propagandne govore kontra onoga što ste prethodno sami rekli, ali u ovom izvodu koji ste vi obezbedili, što će reći izvode koje ste vi izdvojili da ih izgovorite u relativnom obliku, što ste rekli u intervjuu i ponovo, tu se postavlja pitanje... Ako se vratim na ovaj intervju, Srbi su bežali sa severa, ali Albanci nisu bežali odatle čak i pre bombardovanja. To je ono o čemu vas ja pitam. Mi vidimo transkript ovde na monitoru, ali to je veoma teško za prevodioce, tako da oni nisu u poziciji da interpretiraju intervju u potpunosti, ali to se kaže ovde u ovom transkriptu: "Ja kažem to je kontraargument," i tako dalje. "Ali ja mislim da je bombardovanje uticalo na ljude da se pokrenu". To je ono šta vi kažete. Dakle šta vi na to imate da kažete? Da li je ovo vaš intervju ili ovo nije vaš intervju?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Pokret Albanaca sa teritorije Kosova započeo je i pre bombardovanja NATO pakta, još za vreme ozloglašene ofanzive, još u leto 1998. godine i tada su Albanci napuštali razorena sela. Međutim, za vreme bombardovanja NATO, ove pokrete prouzrokovale su vaše snage i vaša platforma etničkog čišćenja. I svi dokazi koje smo do sada videli to potvrđuju, a što se tiče mog intervjuja, ja sam taj intervju dao pod onim okolnostima u kojima sam se tada našao i ja sam u stanju da odgovorim sve šta sam rekao u tom intervjuu. Neke zgrade su bile bombardovane i različite zgrade u okolini su bile oštećene kao proizvod bombardovanja. Međutim, glavna zgrada koja je bila bombardovana je bila zgrada u kojoj su bile stacionirane vaše snage. Prema tome, ja bih na vaše pitanje da li sam dao taj intervju ili ne, rekao jesam, dao sam ga, to je bilo u mesecu maju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi kažete da ste ga dali pod prinudom.

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Pa ako želite da se zadržite na tom pitanju, ja ću da vam objasnim da sam, zapravo, bio prisiljen da dam ovaj intervju, u stvari. Za ovaj intervju zahtev je bio da se on obavi sa gospodinom Rugovom, a ja sam se složio da ja dam intervju. Svrha tog intervju bila je jednostavno da se da izjava svetu koja bi obezbedila komentar na izjavu jednog nemačkog novinara na vestima i mene je iznenadilo to šta je rečeno. Iznenadio me je taj argument. To je bio intervju koji nije bio ranije pripremljen. To je bila izjava, to su bili uslovi koje sam ja prihvatio. Ja sam prihvatio da dam intervju pod tim uslovima. Međutim, bilo je i drugih pitanja koja nisu na traci. Taj intervju nije bio emitovan tri nedelje. Verovatno im se moji odgovori nisu sviđali, to je razlog.

SUDIJA MEJ: Hajde da razjasnimo ovo. Ko je tražio da se održi intervju?

SVEDOK MEROVCI: Zapravo zahtev za održavanje intervju postavili su ljudi sa kojima smo mi kontaktirali, ljudi koji su kontaktirali nas. To je mogao biti takozvani sekretar, gospodin Vasić i bilo je traženo da se održi intervju sa gospodinom Rugovom. Intervju je održan u jednom improvizovanom studiju. Bio je jako politizovan.

SUDIJA MEJ: A ko je gospodin Vasić?

SVEDOK MEROVCI: Gospodin Vasić se u to vreme predstavljao kao sekretar za upravna pitanja u opštini.

SUDIJA ROBINSON: Odgovarajući gospodinu Miloševiću, vi ste upravo rekli da ste bili prisiljeni da date ovaj intervju. Dakle, ko vas je na to prisilio, odnosno sa čije strane ste na to bili prisiljeni? Da li je to bilo od strane gospodina Vasića ili od strane nekog drugog?

SVEDOK MEROVCI: Ne bih želeo da se vraćam previše unazad. To je bio nastavak ostalih izjava koje sam ja ranije dao. U to vreme smo bili uhapšeni, mi smo bili taoci i sve šta smo radili, radili smo da spasimo vlastitu kožu. I u tom kontekstu, od nas je zatražen komentar od strane gospodina Rugove o jednom članku u nemačkom magazinu "Špigl" (Der Spiegel). U početku doktor Rugova je to odbio i rekao je: "Šta ja treba da komentarišem?" Međutim, kasnije, nakon što su oni insistirali, on me je zamolio da ja to, na neki način, komentarišem, zbog toga jer sam bio njegov jedini bliski kolega. I ja sam se smatrao obaveznim da iznesem te komentare, imajući u vidu sve okolnosti koje sam već opisao u mom svedočenju. I kada sam došao dole niz stepenice i tamo zatekao kameru i mikrofone, ja sam sreo osobu koja je govorila albanski, a koju nisam poznavao i onda je ta osoba rekla: "Mi ćemo održati intervju". Mene je to zbunilo, a iza kamera video sam naoružane muškarce. I ja kao intelektualac shvatio da je to trenutak u kom moram da prihvatim taj intervju i mislim da je to celovit odgovor na vaše pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Meni je važno da to dobro razumem, a pretpostavljam i ostatku Pretresnog veća. U transkriptu vas gospodin Seholi (Seholi) pita da kažete da li je taj intervju bio naređen ili je to bio izraz volje za rešavanje krize, a vi ste na to odgovorili: "Ja sam intervju prihvatio i odgovaram pod punom odgovornošću da sam ga prihvatio bez ikakvog pritiska, jer to nije u mojoj prirodi. Ja sam samo aktivista koji se ne bavi politikom, već sam u njenoj službi." Prema tome, vi ste u tom intervju rekli da vi niste bili pod bilo kakvim pritiskom, da vas niko nije prisiljavao, ali sada objašnjavate da vas je ipak neko na to prisilio.

SVEDOK MEROVCI: Da je moj odgovor tada bio da sam bio prisiljen na intervju, ja ne bih danas bio ovde. Vi vidite u transkriptu da sam ja takođe rekao da u toj situaciji niko nije bio slobodan, pa tako ni ja nisam bio slobodan. Prema tome, mogu vam reći da sam ja u tom trenutku bio talac, bio sam uhapšen. Prema tome, tako ćete sve shvatiti. Mi smo otišli u Beograd, otišli smo na taj

jedan put i iz toga možete da shvatite da smo mi bili taoci. Prema tome, mi nismo bili u situaciji tamo da to odbijemo. Sada možete da shvatite na šta optuženi cilja. Međutim, činjenice govore same za sebe.

SUDIJA ROBINSON: Situacija u kojoj ste se vi fizički tada nalazili, a koja vas je navela da se osećate kao talac, objašnjava nam malo više tu situaciju, vašu fizičku okolinu, te vojnike koji su bili tu i tu celu situaciju koja je vas navela da se u datim okolnostima smatrate taocem.

SVEDOK MEROVCI: Prvo, ja moram da kažem da sam ja taj materijal video ranije. Ja sam pogledao kopiju. Kopija vrlo jasno pokazuje, iako je monitor ispred mene bio prilično loš i, kao prvo, vi možete videti na mom licu razne posledice zlostavljanja kojem sam bio ranije izložen. Drugo, zvuci oružja koje se premeštalo iza kamera, to možete da vidite na originalnom video snimku koji ja ovde imam, koja je ista, ali je ranija kopija i na toj se kopiji mogu čuti zvuci, mogu se čuti i zvuci automatskih pušaka i mogu dobro da se vide moji pokreti, kao i način na koji sam ja gledao čoveka koji mi postavlja pitanja tokom intervjua. I ako to dobro pogledate od početka i ako pogledate kako ja izgledam u nekim kritičnim momentima, videćete da ja gledam u te naoružane ljude iza kamera koji su se tamo kretali sa svojim automatskim oružjem. I to su okolnosti pod kojima sam ja dao taj intervju.

SUDIJA ROBINSON: Da li vi, dakle, kažete da je ceo taj intervju, uključujući i izjavu na koju se oslanja gospodin Milošević, a to je da je bombardovanje prouzrokovalo bežanje stanovništva, da li onda sve treba da se shvati unutar tog konteksta, konteksta u kojem ste se vi našli pod pritiskom? Da li znači da se ceo intervju mora sagledati na taj način?

SVEDOK MEROVCI: Moj odgovor da se pokretanje stanovništva može implicitno pripisati NATO bombardovanju. Taj je odgovor bio na svoj način suptilan i odgovarao je na određeni način u

situaciji u kojoj sam se nalazio, jer u tom trenutku sam morao da pronađem nekakav diplomatski odgovor. I ta reč "kompleksno" sadrži mnogo stvari. Na taj način ja sam izbegao da kažem da ili ne i radije sam dao diplomatski odgovor na to pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Merovci, vi ste maločas decidno ovde objasnili da ste to učinili i vi i Rugova zato što ste morali da spašavate vlastitu kožu. To je način na koji ste vi postavili stvari. Da li je to tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam se čini da, u stvari, ovim vašim navodnim demantovanjem vi sada upravo činite to, spasavate vlastitu kožu od UČK? A oni vam stoje nad glavom, i zato vi treba da poreknete sve ono šta je istina i sve ono šta ste rekli da biste spasili vlastitu kožu danas, pod današnjim okolnostima na Kosovu? Je li to tačno, gospodine Merovci, ili to nije tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Nema ni jednog jedinog angstroma. Vaši tehničari će znati šta to znači, ali ni minut delića od toga ne drži vodu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, gospodine Merovci. Vi niste odgovorili na pitanje gospodina Robinsona. Ko vas je to naterao, ko vas je ucenjivao? Ko vam je pretio, čime i ko je bila osoba koja vas je naterala da date ovaj intervju? I koja vrsta pretnje je bila primenjena? Molim vas, odgovorite mi na obe stvari, ko vam je pretio i čime vam je pretio?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Već sam objasnio okolnosti pod kojima sam dao ovaj intervju. Došao je zahtev da gospodin Rugova da ovu izjavu, a ja sam pristao da umesto njega dođem, zbog mojih obaveza prema njemu kao kolegi. Međutim, ponavljam da je sve šta smo tada radili urađeno na osnovu jednog opšteg pritiska. I moj opis tadašnjih okolnosti to pokazuje i kao odgovori na vaše pitanje.

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću, molim vas. Gospodine Merovci, odgovarajući na pitanje sudije Robinsona vi ste rekli da se na televiziji na vašem licu mogu videti različite posledice zlostavljanja kojima ste bili izloženi ranije. Možete li da nam razjasnite to značenje i da budete malo konkretniji?

SVEDOK MEROVCI: Mene su u maju fizički zlostavljali, kada je moja kuća bila provaljena i okupirana, 31. marta i na mom licu se mogu videti modrice. Moram da dam pravi odgovor, iako zaista ne želim da odgovorim na ovo pitanje. Taj intervju se odigrao 14. aprila. I vi možete da zamislite da se u tom vremenskom razdoblju još uvek mogu videti posledice takvih povreda. Tako da, ako pažljivo pogledate video traku i u boji, ako pogledate originalnu kopiju te video trake, to može da se vidi. Međutim, na ovoj crno belo kopiji se to ne može videti.

SUDIJA KVON: Da li ste bili pretučeni kada se od vas tražilo da date taj intervju?

SVEDOK MEROVCI: Ne. To je bilo kada su vojnici provalili u moju kuću i tada su me zlostavljali. Taj me je događaj naveo da se osećam kao da sam uhapšen i da se osećam taocem.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, mi ne možemo duže da nastavljamo o toj konkretnoj temi. Moramo danas da završimo. Imate još pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Pet minuta. Molim vas samo odgovorite mi kratko. Tokom 31. marta su vas pretukli, da li je to tačno? To ste sada upravo rekli?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1. aprila ste bili sa Rugovom kod mene. Da li je li tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako to niko nije primetio 1. aprila nikakve modrice na vama, niti ste se vi žalili da vas je neko tukao, a vi kažete da ste posle 14 dana još uvek imali modrice? Pa ko da vam veruje, gospodine Merovci?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Meni je to pitanje postavljeno u maju i ja sam na to već odgovorio. To sve imate u transkriptu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta ste odgovorili? Vi ste sada rekli da ste 14. aprila imali modrice koje su od 31. marta, a vi ih niste imali ni 1. aprila kada ste došli da me posetite sa Rugovom i vi niste pomenuli da vas je iko pipnuo prstom.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak da pročitamo moje beleške, da vidimo šta je on tačno rekao. U unakrsnom ispitivanju on je rekao da se nije žalio optuženom, dakle to se verovatno odnosi na 1. april, u vezi sa zlostavljanjem, budući da je to bilo beznačajno u odnosu na ono šta se drugima tada dešavalo na Kosovu. To je bio njegov odgovor u maju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa odgovorio je isto tako kao što i sada odgovara, gospodine Mej. Hajde još jednom da vas pitam: kada ste otputovali u Italiju (Italy) sa Rugovom?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: 5. maja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 5. maja vi ste otputovali. I onda ste bili na sigurnom mestu, da li je to tačno? Kada ste otišli u Italiju, vi ste bili na sigurnom. Da li je to tačno? Da li je to tačno ili nije tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Mi smo onda bili slobodni ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, znači kada ste došli u Italiju, zašto niste rekli 5. maja, 6. maja, 7. maja, 10. maja, nije važno, ili 10. maja naredne godine, gospodine Merovci, po tom

pitanju, zašto vi niste rekli da ste pod prisilom dali taj intervju, da vi niste govorili istinu, da ste vi bili prisiljeni da to učinite? Zašto tada to niste rekli? Zašto to tada niste rekli kada više niste govorili pred puščanim cevima? Ovo je prvi put da čujem da su na nekoga u televizijskom studiju bile uperene puške, a da je on davao intervju. Zašto vi onda niste rekli: "Ja nisam dao taj intervju. Ovaj intervju je iznuđen od mene prisilom"? Zašto vi to govorite samo sada, tri godine kasnije? Vi spašavate svoju kožu od UČK. Da li je to tačno, gospodine Merovci?

SUDIJA MEJ: To je zasebno pitanje. Prvo pitanje koje vam je postavljeno, gospodine Merovci...

SVEDOK MEROVCI: Ja sam rekao o OVK u maju...

SUDIJA MEJ: Ne. Pitanje koje vam je bilo postavljeno jeste sledeće: pre svega zašto niste ranije rekli da je taj intervju dat pod pritiskom, na primer, kada ste bili u Italiji?

SVEDOK MEROVCI: Pitanje u intervjuu u je bilo šta je bio glavni uzrok pokreta stanovništva i ja sam u tom trenutku dao odgovor, diplomatski odgovor u to vreme. I vi me sada pitate zašto ja nisam rekao da je taj intervju dat pod pritiskom. Međutim, u to vreme svaki gest, sve što sam ja uradio, sve što smo mi radili bilo je učinjeno u svojstvu nekoga ko je bio uhapšen, talac. I u konačnoj analizi, suštinu intervjua ja ne mogu da poreknem. Ja ne kažem da ja te stvari nisam rekao, međutim, ako opišem atmosferu i okolinu u kojoj sam dao ovaj intervju, tada on postaje jasan.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste pod tim pritiskom objašnjavali u intervjuu da se normalizuje život u Prištini, ono šta smo sada čuli, kako se prodavnice bolje snabdevaju, da je bilo dovoljno hleba, mleka, jogurta, peciva i tako dalje? Da li vam i to neko sugerisao da govorite u pozitivnim smislu, o razvoju

događaja u Prištini, o normalizaciji života? Da li je to bio deo pritiska, sa tim "Kalašnjikovima" (Kalashnikov) uperenim u vas, zbog jogurta?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ja ne razumem vaše pitanje. Možete li da ga ponovite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi kažete da ste pod pritiskom objašnjavali da su zbog bombardovanja NATO ljudi bežali. Da li je na vas bio izvršen pritisak, zbog jogurta takođe, da ste vi morali da kažete da je bilo dovoljno hleba, mleka, jogurta i tako dalje, u prištinskim prodavnicama, da se život normalizuje? Da li ste vi to učinili pred puščanim cevima takođe?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Rekao sam ono šta sam rekao, to je bilo tako. Ako vi to poželite da analizirate, morali ste onda da odete u sela u okolini Prištine, da odete sami u Prištinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Merovci, pa ja upravo i govorim da ste vi rekli to šta ste rekli. Ja se u potpunosti slažem sa time. Ali recite mi, molim vas, nakon što ste pomenuli maločas kako je i osoba koja je sa vama radila intervju, kao i vi, da li ste obojica bili pod pritiskom? Da li to znači da su pitanja bila sačinjena pod pritiskom ili je možda neko njemu dao pitanja koja je trebao da postavi. Kako je ovaj intervju organizovan? Kako je došlo do toga da on postavi ova pitanja ako je on takođe bio pod pritiskom?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: To je pitanje koje treba njemu da postavite ako on dođe ovde.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, stvarno moramo da završimo s ovim, ali možete da postavite još jedno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Merovci, u pogledu činjenice da su ljudi bežali od NATO bombardovanja, oni su bežali što se Albanaca tiče, oni su takođe bežali zbog vaših poziva da ljudi napuste svoje domove. Vi ste štampali letke i apelovali na ljude da beže, u nameri da opravdate NATO intervenciju. Mi mora-

mo da preskočimo niz pitanja i odgovora vezanih za to, jer dok ste vi i Rugova tvrdili ovde da ste vi videli ovaj pamflet, ali da nije bio vaš, zašto vi niste, po vašem odlasku u Italiju 5. maja, rekli da taj letak nije vaš, ako ste vi smatrali da je taj letak bio falsifikovan, onaj koji je pozivao Albance da napuštaju Kosovo i krenu u Albaniju? Zašto vi izričito niste rekli da ovaj pamflet nije napravljen sa vaše strane?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Odgovoriću samo na onaj deo pitanja koji se tiče mene. Gospodin Rugova može da odgovara za sebe. Što se tiče tog letka koji ste vi falsifikovali, postoji dovoljno dokaza koji će podupreti ovo šta sam ja rekao, zbog toga što se prvog dana kada se Rugova vratio iz Pariza (Paris), on je izrazio podršku NATO bombardovanju. Dakle, nije tačno da je on bio protiv njega. Kao drugo, u ovom letku pominju se dva naziva i imena, UČK i Rugova, što ne odražava stvarnu situaciju. Što se tiče vašeg pitanja zbog čega nismo javno izjavili da je taj letak falsifikat, po našem mišljenju taj falsifikat je bio toliko očigledan da nismo smatrali za shodno da o tome uopšte govorimo. I niko se nije setio ovog pamfleta dok nas vi niste podsetili na njega.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ja moram da okončam ovo. Već dugo vodite unakrsno ispitivanje. Ima li nekih dodatnih pitanja? Ne, izvinite gospodine Tapušковиću, mislim da sada nemamo vremena za vaša pitanja danas.

prevodioci: Mikrofon, molim vas.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zašto, gospodine Merovci, prošli put kada ste bili ispitivani i kada je bilo spomenuto postojanje ovoga intervjua, zašto tada već niste rekli da se on odvijao u ovakvim okolnostima?

SUDIJA MEJ: Ne. Nema potrebe da se u to ulazi. Izvolite, Tužilaštvo.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala, časní Sude. Gospodine Merovci, sudije su već postavile veliki deo pitanja koje sam ja želeo da vam postavim u pogledu pozadine, ali ja bih želeo samo da razjasnimo par stvari i onda ću da vas pitam nešto konkretno o samom transkriptu. Ako sam dobro shvatio ono šta ste vi govorili, rekli ste da su vas prvi put odveli kao taoca 31. marta, a onda ste otišli u Beograd 1. aprila. Da li je to tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Gospodin Rugova i ja zajedno smo otišli i to učinili.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da. I sreli ste se sa optuženim. Vi ste ostali u Beogradu tokom sledeće dve nedelje, do 14. aprila, kada ste dali ovaj intervju?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ne, vratili smo se istog dana u Prištinu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kako je, ili tačnije gde je održan ovaj intervju? Recite nam gde se ovaj intervju održao? Da li je to bilo u Beogradu?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Intervju je održan u prizemlju kuće gospodina Rugove. Tu je on imao dnevnu sobu, odmah pošto se uđe u kuću, ulazi se pravo u dnevnu sobu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Dakle, ekipa snimatelja, televizijska ekipa, došli su u kuću gospodine Rugove. Da li je tako, za ovaj intervju?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Čekam na prevod. Izvinjavam se. Da, cela TV ekipa je došla u njegovu kuću, ali samo bih hteo da vas podsetim na to da bi se ušlo u kuću gospodina Rugove potrebno je mnogo raznih papira, odobrenja koja se dobijaju preko policije. Treba proći kontrolne punktove i tako dalje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A da li su ovi naoružni ljudi došli zajedno sa TV ekipom ili su oni već bili u kući gospodina Rugove?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Te ljude ja ranije nisam viđao. Kuća je u svakom trenutku bila opkoljena. Bilo je čak i naoružanih ljudi u kući i oko kuće, svakako. Ali kao pojedinci, koliko se ja mogu da se setim, mislim da su ti ljudi koji su se tada nalazili tamo bili posebno dovedeni za tu priliku.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pre nego što ste došli na taj intervju, da li ste znali da ima naoružanih ljudi, naoružanih snaga u kući gospodina Rugove i oko nje?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Mislite tokom intervjuja?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ne, da li ste to znali pre nego ste došli zbog intervjuja.

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da, od 31. marta smo znali da je kuća opkoljena. Morali smo jedno vreme da sedimo samo u jednoj sobi i nismo mogli da se krećemo po kući.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, vi i gospodin Rugova ste bili taoci u tom periodu i bili ste u kući gospodina Rugove. Da li je to tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I u tom kontekstu ste se vi složili da date taj određeni intervju. Da li je to tačno?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ja sam pristao da dam izjavu umesto gospodina Rugove. I to se pretvorilo u intervju tek kad sam ja stigao i došao dole u sobu. A odluka da to bude intervju je došla sa moje strane zbog toga što sam ja mislio da bi to bilo dobro rešenje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo da rezimiramo. Molim vas, ispravite me ako grešim: koliko sam ja shvatio vaše svedočenje danas, prisutnost tih naoružanih ljudi tokom intervjuja uticalo je na iskrenost vaših odgovora koje ste davali novinaru. Da li je to tako?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Ja bih pre rekao... Pre svega nije se radilo o jednom naoružanom čoveku. Bilo ih je nekoliko, četiri ili pet ljudi koji su bili naoružani, a situacija, okolnosti, naveli su me na to da ću morati da budem vrlo pažljiv.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I objašnjenje vaših odgovora koje ste tada dali bilo je to da ste se trudili da budete diplomata u svojim odgovorima. Da li je to ono šta ste nam vi rekli?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da. Intervju, moji odgovori, sve je bilo smišljeno i formulisano, da se ne iritiraju odnosi sa drugom stranom i da ćemo tako moći da preživimo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sad bih zapravo hteo da vam postavim pitanje konkretno o samom transkriptu i možda vi možete nešto od toga da razjasnite. Mi imamo dva prevoda onoga šta smo videli na video traci ranije ovog jutra. Pre svega, časni Sude, pročitaćemo par rečenica iz oba prevoda. Prvi prevod je duža verzija koja je označena na strani 2, prvi pasus, pod naslovom "Merovci". Poslednje dve rečenice kažu: "Kao protivargument mogu da se koriste priče o tome zašto Srbi nisu izbegli iz severne Srbije zbog bombardovanja, jer su i oni od njega stradali. To je veoma kompleksno pitanje. Ja mislim da je bombardovanje prouzrokovalo bekstvo ovih ljudi". Kraj citata. Ovde ću da se zaustavim i onda ću da pročitam drugi prevod i tražiti od vas da ga prokomentarišete. Drugi prevod se može naći na prvoj strani od dve strane odštampanog rezimea. Pročitaću i pitanje i odgovor. "Pitanje: Da li ste imali prilike da vidite posledice bombardovanja i šta mislite o napadima NATO snaga? Da li su oni prouzrokovali pokret izbeglica?" Odgovor: "Pitanje zašto ljudi beže je složeno. Te dve stvari su neodvojive, tako da ako kažemo da je bombardovanje prouzrokovalo iseljavanje ljudi sa Kosova, možemo da se upitamo, kao protivargument, zbog čega Srbi iz severnog dela Srbije nisu pobegli od bombardovanja, iako je i tamo bilo bombardovanje. Tako da je ovo složeno pitanje i mislim da u nekom stepenu bombardovanje jeste uticalo na odlazak stanovništva". Kraj citata. Sada moje pitanje vama, gospodine, je pitanje koje se izgleda odnosi na

to zbog čega Srbi iz severne Srbije nisu pobjegli ili nisu prebegli. Da li je to pitanje na koje ste vi zapravo odgovarali?

SVEDOK MEROVCI – ODGOVOR: Da. To je bio moj način da odgovorim, a da ipak ne odgovorim direktno na pitanje, da ne prihvatim i ne priznam da je NATO bio uzrok bekstva ljudi. Mi smo govorili o tome čime se može objasniti. I značaj svega leži u tome da su kontraargumenti bili ono šta sam ja upotrebio protiv reči argumenti. To je bio diplomatski odgovor u tom smislu. Nisam želeo da se složim sa voditeljem, ali sam istovremeno želeo da pokažem da smatram pitanje iseljavanje naroda složenim pitanjem, tako da implicitno neko može da razume na razne načine da je, zbog bombardovanja koje je očigledno nerviralo Srbe i ometao ih u njihovoj kampanji etničkog čišćenja... Ali ljudi su nastavili da napuštaju Kosovo i implicitno tu je bilo neke veze.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam. U skladu sa vremenom mislim da sada moram da završim svoje dodatno ispitivanje. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA KVON: Samo jedno pitanje: gospodine Merovci, pre nego što odete, da li možete da date neko objašnjenje o ASK televiziji; koliko ima ukupno TV kanala na Kosovu i da li je konkretno ova ASK televizija popularna tamo i to ko poseduje kompaniju i upravlja njom, onoliko koliko je vama poznato? Molim vas za kratak odgovor.

SVEDOK MEROVCI: ASK TV stanica je formirana tokom bombardovanja i to je bila jedna *ad hoc* televizijska stanica, stanica koju ja nisam zapravo mogao da pratim i gledam u to vreme, ali posle bombardovanja ona uopšte nije bila u funkciji, jer je to bila TV stanica koju je osnovao lokalni režim, prvenstveno za teritoriju Kosova. I njihovo rukovodstvo i uredništvo je bilo u rukama čoveka kome sam ja dao intervju.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Merovci, hvala vam što ste se vratili ponovo da odgovorite na ova pitanja. Sada ste slobodni, a mi bismo trebali da dobijemo neke brojeve dokaznih predmeta za video trake i transkripte.

SVEDOK MEROVCI: Hvala vam i čestitam vam na poslu koji obavljate.

sekretar: Video traka će da bude dokazni predmet Odbrane broj 31, a transkript će da bude dokazni predmet Odbrane broj 32.

SUDIJA MEJ: Sada prekidamo sa radom. Nastavljamo sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo